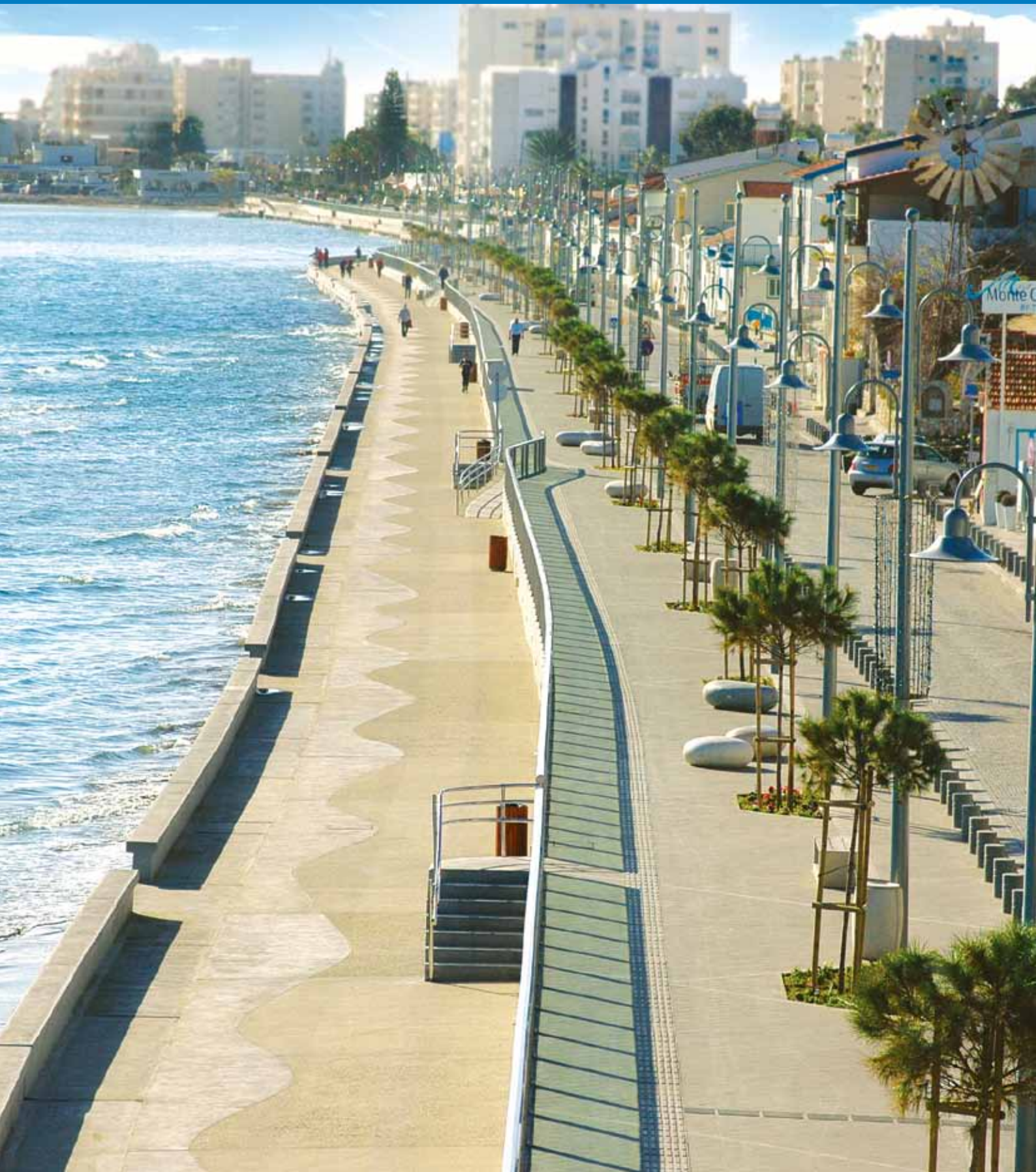


# ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΝΕΑ



ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΔΗΜΟΥ ΛΑΡΙΣΣΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ 4 - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2015



**Ετήσια έκδοση  
Δήμου Λάρνακας  
Τεύχος 4<sup>ο</sup>  
Δεκέμβριος 2015**

**Κατά νόμο υπεύθυνος**  
Λευτέρης Εμπεδοκλής  
Δημοτικός Γραμματέας

**Εκτύπωση**  
Ζαφείρης Δημητρίου και Υιός Λτδ

**Επιμέλεια**  
Τομέας Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

**Διορθώσεις κειμένων**  
Λουκία Κουσιάπα  
Ανώτερη Γραμματειακός Λειτουργός

**Φωτογραφίες**  
Αρχείο Τομέα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

**Φωτογραφία Εξωφύλλου**  
Λεωφ. Πιγιαλέ Πασά

**ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ**

## Χαιρετισμός Δημάρχου



Αγαπητές φίλες,  
αγαπητοί φίλοι,

Η προστασία του περιβάλλοντος και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των δημοτών της Λάρνακας είναι μέσα στις άμεσες προτεραιότητες

του Δήμου μας.

Μέσα στα πλαίσια αυτά προωθούμε έργα, δράσεις και προγράμματα όπως:

- Τη μετακίνηση των εγκαταστάσεων των διυλιστηρίων, πετρελαιοδεξαμενών και αποθήκευσης υγραερίου και τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής.

- Την ολοκλήρωση της σύνδεσης όλων των υποστατικών της πόλης με το Κεντρικό Αποχευτικό Σύστημα.

- Την κατασκευή νέων πεζόδρομων και ποδηλατόδρομων ώστε να αυξηθεί η μετακίνηση στη πόλη με ασφαλή μέσα.

- Την ολοκλήρωση του Σχεδίου Προστασίας και Διαχείρισης των Αλυκών Λάρνακας με την

κατασκευή του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης.

- Την προώθηση του προγράμματος ανακύκλωσης στερεών αποβλήτων.

- Την προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας, τόσο στα δημοτικά κτίρια, όσο και στο φωτισμό της πόλης.

- Τη δημιουργία νέων χώρων πρασίνου και τη βελτίωση/ συντήρηση των υφισταμένων χώρων.

- Την προώθηση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ενημέρωσης, σε συνεργασία με σχολεία και οργανωμένα σύνολα π.χ. Προγράμματα εκπαίδευσης για την ανακύκλωση σκυβάλων, εκστρατείες καθαρισμού παραλιών, πάρκων και Αλυκών, Πρόγραμμα “Γνωρίστε τις Αλυκές”, Εβδομάδα Κινητικότητας, Ευρωπαϊκές Ημέρες Ενέργειας, Πρόγραμμα “Γαλάζιας Σημείας” για τις Ακτές και άλλα.

Τίποτα όμως δεν θα ήταν κατορθωτό χωρίς τη δική σας συμμετοχή και τις δικές σας εισηγήσεις, για ευόδωση των στόχων μας, αφού όλοι νοιαζόμαστε για τη Λάρνακα, την πόλη που αγαπάμε.

Καλή Χρονιά σε όλους!

## Μήνυμα μελών Τομέα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

Αγαπητές φίλες, αγαπητοί φίλοι,

Αποχαιρετούμε μία χρονιά πολύ δύσκολη, μια χρονιά στην οποία πρωταγωνίασε ο ανθρώπινος πόνος και η δυστυχία. Τα εκατομμύρια μετανάστες και τα αλλεπάλληλα τρομοκρατικά χτυπήματα σημάδεψαν το 2015, προκαλώντας φόβο και αβεβαιότητα για το μέλλον σε όλο τον κόσμο.

Το μικρό μας νησί ζει κι αυτό τις δικές του δυσκολίες. Η οικονομική κρίση συνεχίζεται με επακόλουθα την αύξηση της ανεργίας και της φτώχειας. Τέτοιες εξελίξεις δεν μπορούν να μην επηρεάσουν και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Παρά τους περιορισμένους οικονομικούς μας πόρους, νιώθουμε ιδιαίτερα ευτυχείς που εκδίδουμε και φέτος το περιβαλλοντικό μας δελτίο, με την πολύτιμη στήριξη του Κέντρου Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης Europe Direct Δήμου Λάρνακας, και των χορηγών έκδοσης τους οποίους και ευχαριστούμε θερμά.

Οι περιβαλλοντικές εκδηλώσεις οι οποίες πραγματοποιούνται κάθε χρόνο, εκτός από τον εκπαιδευτικό και ενημερωτικό τους χαρακτήρα, προσφέρουν ξεγνοιασιά και χαρά στους συμμετέχοντες. Γι αυτό, παρά τις αντίξοες συνθήκες συνεχίζουμε να οργανώνουμε περιβαλλοντικές δράσεις όλο το χρόνο, σε συνεργασία με φορείς που έχουν τις ίδιες ανησυχίες με εμάς.

Μεγάλη ποικιλία ενεργειών έχουν ήδη προγραμματιστεί και για το 2016! Σχετικές αναρτήσεις μπορείτε να βρίσκετε στην επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου μας ([www.larnaka.org.cy](http://www.larnaka.org.cy)) και στις σελίδες μας στο facebook (Τομέας Περιβαλλοντικής Διαχείρισης – Δήμος Λάρνακας και Larnaka – European Mobility Week). Ευχόμαστε να σας δούμε στις εκδηλώσεις μας!

Καλή χρονιά, με υγεία και δημιουργία!

### Στοιχεία επικοινωνίας Τομέα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

Τηλέφωνα: 24816559, 24816556, Φαξ: 24653332

e-mail: [perivallon@larnaka.com](mailto:perivallon@larnaka.com)

[www.larnaka.com](http://www.larnaka.com) Η επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου Λάρνακας

[www.larnaka202020.eu](http://www.larnaka202020.eu) Η επίσημη ιστοσελίδα του Τομέα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης του Δήμου Λάρνακας για το Ασφαλή Ενεργειακό Σχέδιο Δράσης του Δήμου Λάρνακας.

[www.larnakaperivallon.blogspot.com](http://www.larnakaperivallon.blogspot.com) Το blog του Τομέα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης



Βρείτε μας στο FB γράφοντας στο πεδίο αναζήτησης «Τομέας Περιβαλλοντικής Διαχείρισης», στα Ελληνικά

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Χαιρετισμός Δημάρχου και Μήνυμα Μελών Τομέα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης Δήμου Λάρνακας 2
- Περιβαλλοντικές εκδηλώσεις 3
- Οικολογικά Χαιρετίσματα & Δράσεις Οικολόγων, στην πόλη και επαρχία Λάρνακας 12
- Δημιουργώντας το Eco-Polis 14
- Έντομα Χειρονόμοι στις Αλυκές Λάρνακας. Κατάρη ή ευλογία; 16
- Γαλάζια Σημεία – Προστάτεψε ότι αγαπάς 18
- Ακρυλαμίδια 19
- Περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη μετατροπή του λιμανιού της Λάρνακας από εμπορικό σε βιομηχανικό 22
- Μην ξεχνάτε, ανακυκλώνουμε... 24
- Ρύπανση νερού κολυμβητικών δεξαμενών και επιπτώσεις στη δημόσια υγεία 25
- Η περιβαλλοντική καταστροφή που προκαλείται από την εκτεταμένη χρήση του φοινικέλαιου 27
- Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα FIESTA 28
- WEEE – Ηλεκτροκύκλωση 29
- Γνωρίζετε ότι... 32
- Ενδιαφέρουν και αυτά... 34

## ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

### ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

### «Γνωρίστε τις Αλυκές»

**Ιανουάριος – Απρίλιος 2015**

Για ακόμη μια χρονιά ο Τομέας Περιβαλλοντικής Διαχείρισης του Δήμου Λάρνακας εφάρμοσε με επιτυχία το πρόγραμμα «Γνωρίστε τις Αλυκές». Στο πρόγραμμα συμμετείχαν κατά το 2015, 20 σχολεία, περίπου 1300 μαθητές, οι οποίοι ενημερώθηκαν στον υγροβιότοπο της Αλυκής για το οικοσύστημα της περιοχής, έμαθαν για τον κύκλο ζωής της γαρίδας, τα αποδημητικά πουλιά, τα αλόφυτα και τις orchιδέες.

Για συμμετοχή στο πρόγραμμα για το 2016 παρακαλούνται τα ενδιαφερόμενα σχολεία όπως επικοινωνούν με τα τηλέφωνα 24816559 και 24816556 για καθορισμό ημερομηνίας επίσκεψης.



# Παγκόσμια Ημέρα Υγροβιότοπων

## Δευτέρα 2 Φεβρουαρίου 2015

Ο Δήμος Λάρνακας, το Τμήμα Περιβάλλοντος, το Τμήμα Δασών και το Δημοτικό Σχολείο του Αγίου Ιωάννη Λάρνακας διοργάνωσαν εκδήλωση με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Υγροβιότοπων στις 2/2/2015 στον εκδρομικό χώρο της Αλυκής. Στην εκδήλωση έλαβε μέρος επίσης, αντιπροσωπεία από την Επαρχιακή Επιτροπή του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών.

Οι δραστηριότητες περιελάμβαναν:

- Ενημέρωση για τις Αλυκές της Λάρνακας και τη σημασία τους.

- Δεντροφύτευση στις παρυφές της Μεγάλης Αλυκής.
- Καθαρισμό του δάσους παρά τον εκδρομικό χώρο.
- Παρατήρηση πουλιών.

Η εκδήλωση στέφθηκε με μεγάλη επιτυχία, τα παιδιά ενημερώθηκαν για τη σημασία των Αλυκών, για τη χλωρίδα και πανίδα της περιοχής καθώς επίσης και για τους κινδύνους ρύπανσης του υγροβιότοπου.



## Καθαρισμοί Παραλιών, Πάρκων και Αλυκών Ιανουάριος – Σεπτέμβριος 2015



Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, πραγματοποιήθηκε μεγάλος αριθμός καθαρισμών παραλιών, πάρκων και αλυκών από οργανωμένα σύνολα, εθελοντές, οργανισμούς και εταιρείες από όλη την Κύπρο.

Ευχαριστούμε θερμά την εταιρεία HERMES AIRPORTS, το Ειδικό Σχολείο Αγ. Σπυρίδωνα, την Alpha Bank, την εταιρεία DHL Express Κύπρου, τα παιδιά του καταφυγίου “Hope for children” UNPC Policy Center και αεροπρόσκοπους που συνέβαλαν στην καθαριότητα της πόλης μας και ευχόμαστε οι δράσεις τους να γίνουν παράδειγμα για όλους!



### «Η ώρα της Γης 2015»

28 Μαρτίου 2015

Ο Δήμος Λάρνακας συμμετείχε και φέτος στην παγκόσμια δράση «Η Ώρα της Γης», που πραγματοποιήθηκε στις 28 Μαρτίου 2015 και ώρα 20:30 – 21:30, με στόχο την προστασία του πλανήτη από την υπερθέρμανση. Στα πλαίσια της εκστρατείας αυτής, έσβησαν τα φώτα στην Πλατεία Ευρώπης και στα Κεντρικά Γραφεία του Δήμου. Ο Δήμος με γραπτή ανακοίνωσή του κάλεσε τους δημότες να συμμετάσχουν στην εκδήλωση σβήνοντας τα φώτα και στα σπίτια τους στέλνοντας έτσι το μήνυμα, ότι όλοι μαζί μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τις κλιματικές αλλαγές που επηρεάζουν τον πλανήτη μας.

Η εκδήλωση αυτή ξεκίνησε πριν από οκτώ χρόνια στην Αυστραλία και καθιερώθηκε σε όλο τον κόσμο

με αποτέλεσμα σήμερα να αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά γεγονότα της παγκόσμιας κοινότητας.

Η εκστρατεία για το 2011 είχε εισαγάγει την ιδέα του «Πέρα από την Ώρα της Γης». Δίπλα από το λογότυπο των 60 λεπτών είχε προστεθεί το σήμα της πρόσθεσης (60+) έτσι ώστε οι υποστηρικτές και οι συμμετέχοντες να μην περιοριστούν μόνο στο σβήσιμο των φώτων για μία ώρα, αλλά και να δεσμευτούν για ακόμη περισσότερες δράσεις.

Στην επίσημη ιστοσελίδα της «Ώρας της Γης» ([www.earthhour.org](http://www.earthhour.org)) μπορείτε να βρείτε στατιστικά στοιχεία για εκστρατείες προηγούμενων ετών αλλά και άλλα ενδιαφέροντα δεδομένα για την ενέργεια.

## Ενδοσχολικό μαθητικό συνέδριο Λυκείου Μακαρίου Γ' 23 Απριλίου 2015



Ο Δήμος Λάρνακας συμμετείχε στο ενδοσχολικό μαθητικό συνέδριο του Λυκείου Μακαρίου Γ' που έγινε στις 23/04/15 με αφορμή το φετινό στόχο που έθεσε το Υπουργείο Παιδείας «Πρασινίζουμε τα σχολεία μας και βελτιώνουμε την ποιότητα ζωής μας».

Την έναρξη των εργασιών του συνεδρίου κήρυξε ο Δήμαρχος Λάρνακας κ. Ανδρέας Ν. Λουρουτζιάτης. Ο κ. Κώστας Κόκκινος, Λειτουργός του Τομέα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης του Δήμου Λάρνακας, παρουσίασε ένα από τα έξι βιωματικά εργαστήρια με θέμα «Η προστασία και διατήρηση των αποθεμάτων νερού και των υδροβιότοπων του τόπου μας και η σημασία τους στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική αειφορία της τοπικής κοινωνίας της Λάρνακας».



## Let's Do It Cyprus Καθαρίζω την Κύπρο σε μια μέρα 26 Απριλίου 2015

Ο Δήμος Λάρνακας συμμετείχε για τρίτη συνεχή χρονιά στην εκστρατεία Let's Do It Cyprus η οποία πραγματοποιήθηκε στις 26 Απριλίου 2015.

Η εκστρατεία στην Κύπρο αποτέλεσε μέρος της διεθνούς καμπάνιας Let's Do It World, που ξεκίνησε το 2008 από την Εσθονία και είχε σαν στόχο τον καθαρισμό όλης της χώρας σε μία μέρα. Στην Κύπρο η εκστρατεία περιελάμβανε τον καθαρισμό της υπαίθρου από απόβλητα σε μία μόνο ημέρα με τη βοήθεια εθελοντών.

Ο Δήμος Λάρνακας ευχαριστεί όλους του πολίτες που συμμετείχαν εθελοντικά στη φετινή εκστρατεία.



## Δεντροφύτευση στο δάσος παρά το Παττίχειο Αμφιθέατρο Λάρνακας

**25 Μαΐου 2015**

Τη Δευτέρα 25 Μαΐου 2015 έγινε για ακόμη μια χρονιά δεντροφύτευση στο δάσος παρά το Παττίχειο Αμφιθέατρο από την εταιρεία CTC-ARI Airports Ltd, σε συνεργασία με το Δήμο Λάρνακας. Η δεντροφύτευση έγινε στη μνήμη του Γενικού Διευθυντή της Εταιρείας, Daniel Galvin.



## ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**5 Ιουνίου 2015**

Ο Δήμος Λάρνακας με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος διοργάνωσε τους ακόλουθους καθαρισμούς την Παρασκευή 5/6/2015:

α) Σε συνεργασία με το Δημοτικό Σχολείο Καλογερά (Κύκλος Α') η ώρα 9 π.μ. πραγματοποιήθηκε καθαρισμός στην παραλία των Φοινικούδων.

β) Σε συνεργασία με το Επαρχιακό Συμβούλιο Εθελοντισμού Λάρνακας και το Σ.Κ.Ε. Αγίων Αναργύρων και Τσακιλερού η ώρα 5 μ.μ. πραγματοποιήθηκε καθαρισμός του προαύλιου του Παιδοκομικού Σταθμού Τσακιλερού καθώς και της περιοχής γύρω από το οίκημα του Σ.Κ.Ε.

Ο Δήμος Λάρνακας ευχαριστεί τους εθελοντές για τη συμμετοχή τους στους καθαρισμούς και ελπίζει να βρουν μιμητές, αφού η προστασία του περιβάλλοντος είναι ευθύνη όλων μας.



## Ευρωπαϊκές Ημέρες Ενέργειας 15 – 19 Ιουνίου 2015

Ο Δήμος Λάρνακας πραγματοποίησε και φέτος εκδηλώσεις στα πλαίσια των Ευρωπαϊκών Ημερών Ενέργειας, που διεξήχθησαν από τις 15 έως και τις 19 Ιουνίου. Συγκεκριμένα, στις 15 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε παρουσίαση με θέμα «Εξοικονόμηση ενέργειας και εφαρμογή τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα νοικοκυριά» από Λειτουργό ενεργειακής διαχείρισης του Ενεργειακού Γραφείου Κυπρίων Πολιτών και στις 17 Ιουνίου αφήγηση εκπαιδευτικού βιβλίου για την ενέργεια σε παιδιά άνω των 5 ετών.

Ο Δήμος Λάρνακας ευχαριστεί όλους όσοι παραβρέθηκαν στις εκδηλώσεις, καθώς και τους συνεργάτες του για τη βοήθειά τους στις φετινές εκδηλώσεις.



## Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας 16 – 22 Σεπτεμβρίου 2015 “Choose. Change. Combine.”

Ο Δήμος Λάρνακας σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πληροφόρησης Europe Direct Δήμου Λάρνακας, πραγματοποίησε και φέτος εκδηλώσεις και ενέργειες στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Κινητικότητας, από τις 16 έως τις 22 Σεπτεμβρίου 2015.

Το φετινό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Κινητικότητας της οποίας το κεντρικό θέμα ήταν “Choose. Change. Combine.”, (Διάλεξε. Άλλαξε. Συνδύασε.), περιελάμβανε πληθώρα εκδηλώσεων, οι οποίες περιληπτικά είχαν ως ακολούθως:

- 16 Σεπτεμβρίου: Δημοσιογραφική Διάσκεψη και



βράβευση συνδημοτών μας, οργανωμένων συνόλων και άλλων φορέων που συμβάλλουν με το δικό τους τρόπο στην προώθηση των εναλλακτικών μέσων μετακίνησης.



- 17 Σεπτεμβρίου: Υπαίθρια λαϊκή αγορά στα δρομάκια του Αϊ Γιάννη, τα οποία έκλεισαν για την τροχαία κυκλοφορία. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο έχει αποφασίσει να καθιερώσει τη λαϊκή αγορά και να πραγματοποιείται την πρώτη Πέμπτη κάθε μήνα.





- 18 Σεπτεμβρίου: Παρουσιάστηκε το επιτραπέζιο παιχνίδι Eco-polis το οποίο δημιούργησε ο Δήμος Λάρνακας ειδικά για την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας 2015, με σκοπό την προώθηση των εναλλακτικών μέσων μετακίνησης. Την εκδήλωση στήριξε το "The Point all day bar".



- 19 Σεπτεμβρίου: Ο κ. Λούης Περεντός, παρουσίασε στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών την έρευνα του και το πλούσιο φωτογραφικό υλικό που εξασφάλισε για την ιστορία των μεταφορικών μέσων στη Λάρνακα.



- 21 Σεπτεμβρίου: Η πλατεία Ερμού μετατράπηκε σε υπαίθριο κινηματογράφο όπου προβλήθηκε η ταινία "Bikes Vs Cars". Την εκδήλωση



πρόσφερε η Κινηματογραφική Λέσχη Λάρνακας.

- 22 Σεπτεμβρίου: Τα δρομάκια γύρω από την πλατεία του Αϊ Γιάννη έκλεισαν και παρουσιάστηκε η επίκαιρη, καυστική και μουσικοχορευτική επιθεώρηση «Ο καλός, ο κακός τζιαι ο σιηρόττερος». Την παράσταση πρόσφερε το Θέατρο Σκάλα.



Το Σεπτέμβριο αλλά και τον Οκτώβριο, λεωφορείο της τοπικής εταιρείας λεωφορείων ΖΗΝΩΝ, διαφήμιζε την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας στη Λάρνακα και το παιχνίδι Eco-Polis. Την ιδέα και την επιμέλεια είχαν η εταιρεία ΖΗΝΩΝ.



Η Λάρνακα συμμετέχει ανελλιπώς από το 2002 στον Ευρωπαϊκό αυτό θεσμό και τα τελευταία 4 χρόνια εξασφαλίζει διακρίσεις στο διαγωνιστικό μέρος του θεσμού στο οποίο συμμετέχουν περίπου 2,500 χιλιάδες πόλεις κάθε χρόνο, με μεγαλύτερη της επιτυχία το 2011 όταν η Λάρνακα αναδείχτηκε στις τρεις πρώτες Ευρωπαϊκές πόλεις. Φέτος συμμετέχουμε και πάλι στο διαγωνιστικό κομμάτι του θεσμού για το παιχνίδι Eco-Polis, το πρώτο παιχνίδι που δημιουργήθηκε για την αειφόρο κινητικότητα παγκόσμια.

Μπορείτε να μαθαίνετε τα νέα του Δήμου για την αειφόρο αστική κινητικότητα αλλά και εξελίξεις σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας από το group μας στο facebook <https://www.facebook.com/larnakaEMW/>.

# Ιδέες για πράσινα Χριστούγεννα

## 25 Νοεμβρίου 2015

Στις 25/11/15 η περιβαλλοντική οργάνωση CYMEPA – Οι Φίλοι της Θάλασσας διοργάνωσε εκδήλωση σε συνεργασία με το Δήμο Λάρνακας και τα οικολογικά σχολεία Δημοτικό Εθνάρχη Μακαρίου Γ' (Α' κύκλος), Γ' Δημοτικό Αραδίππου και το Νηπιαγωγείο Καθαρής, στην πλατεία Ευρώπης στη Λάρνακα.

Τα παιδιά διένειμαν φυλλάδια στους περαστικούς και στους θαμώνες των καφετεριών της ακτής των Φοινικούδων με ιδέες για πράσινα Χριστούγεννα σε ότι αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας, πρώτων υλών, προώθησης της ανακύκλωσης, κλπ. Ταυτόχρονα διένειμαν φυλλάδια για τη Θερμοκοιτίδα Αγάπης, για στήριξη του Συνδέσμου Φίλων Μονάδας Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών.



Ιδέες για  
Πράσινα  
Χριστούγεννα



Οικολογικά Σχολεία



ο έλεγχος των  
**ΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ**  
**αλλαγών**  
είναι  
στο **ΧΕΡΙ ΣΟΥ!**

*Περπάτησε. Χρησιμοποίησε το ποδήλατο σου.  
Εξοικονόμησε ενέργεια. Ανακύκλωσε.*

**Αλλάξε συνήθειες!**



ΤΟΜΕΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ



## ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

### 1-8 Δεκεμβρίου 2015

Ο Δήμος Λάρνακας σε συνεργασία με Σχολεία Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης διοργάνωσαν εκστρατεία καθαριότητας στο πλαίσιο της Παγκύπριας Εβδομάδας Εθελοντισμού, η οποία διεξήχθη από τις 1- 8 Δεκεμβρίου 2015.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΑ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ (5η Δεκεμβρίου) για την Κοινωνικοοικονομική Ανάπτυξη, υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 1985 (Απόφαση 40/212, 17 Δεκεμβρίου 1985). Από το 1994 το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού ΠΣΣΕ καθιέρωσε την Εβδομάδα Εθελοντισμού, στο πλαίσιο της οποίας καλεί τις εθελοντικές οργανώσεις, τους εθελοντές καθώς και όλους τους οργανωμένους φορείς της κοινωνίας να υλοποιήσουν εθελοντικές πρωτοβουλίες για ανάδειξη της Διεθνούς Ημέρας Εθελοντών, προώθηση του μηνύματος του εθελοντισμού και ενημέρωση του κοινού για τη συμβολή και το εύρος της εθελοντικής προσφοράς.

Η εκστρατεία, ολοκληρώθηκε με τον καθαρισμό της περιοχής Srygos Beach από μαθητές του Γυμνασίου Πετράκη Κυπριανού και του Ευρυβιαδείου Γυμνασίου, οι οποίοι συμμετείχαν με μεγάλο ενθουσιασμό στην Εκστρατεία Καθαριότητας και πρόσφεραν τις εθελοντικές τους υπηρεσίες. Παρευρέθηκαν ο Δήμαρχος Λάρνακας κ. Ανδρέας Ν. Λουρουτζιάτης, ο Επίτροπος Εθελοντισμού και

Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων κ. Γιάννης Γιαννάκης και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας και Εθελοντισμού κ. Ηλίας Ηλία.

Ο Δήμαρχος Λάρνακας απευθυνόμενος στους μαθητές αφού τους ευχαρίστησε για τη συμμετοχή τους στην Εκστρατεία Καθαριότητας, τόνισε ότι η συμμετοχή και η εθελοντική προσφορά των νέων σε δράσεις του Δήμου, αλλά και στο ευρύτερο χώρο δίνουν ένα πολύ ελπιδοφόρο μήνυμα για το μέλλον, κατατάσσοντας έτσι τους νέους Ενεργούς Πολίτες.

Το Πρόγραμμα της Εκστρατείας Καθαριότητας του Δήμου Λάρνακας στο πλαίσιο της Εβδομάδας Εθελοντισμού συμπεριελάμβανε τον καθαρισμό του Δάσους του Παττιχείου, του Μονοπατιού της Φύσης και της περιοχής του Srygos Beach. Στην εν λόγω εκστρατεία καθαριότητας συμμετείχαν τα Δημοτικά Σχολεία Άγιος Λάζαρος Α', Άγιος Λάζαρος Β', τα Δημοτικά Σχολεία Δροσιάς (ΚΑ) και (ΚΒ), το Ευρυβιάδειο Γυμνάσιο και το Γυμνάσιο Πετράκη Κυπριανού.

Η εθελοντική προσφορά των νέων στη Λάρνακα δε περιορίζεται στο πλαίσιο της Εβδομάδας Εθελοντισμού. Υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον και από άλλα Σχολεία Μέσης και Δημοτικής Εκπαίδευσης της πόλης για να συμμετέχουν σε διάφορες δράσεις καθαριότητας, για τις οποίες γίνεται προγραμματισμός να διεξαχθούν στις αρχές του 2016.



## Οικολογικά Χαιρετίσματα & Δράση Οικολόγων, στην πόλη και επαρχία Λάρνακας

### 1. Οι Οικολόγοι Λάρνακας συμμετείχαν στην εκστρατεία «Let's do it Cyprus!»

Η Επαρχιακή Επιτροπή Λάρνακας του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών μαζί με μέλη και φίλους του Κινήματος, συμμετείχαν στην εκστρατεία «Let's do it Cyprus! – Καθαρίζουμε την Κύπρο σε μία μέρα», που διοργανώθηκε την Κυριακή 26 Απριλίου, από την Ομάδα Let's do it Cyprus, υπό την αιγίδα της Επιτροπής Περιβάλλοντος κ. Ιωάννας Παναγιώτου.

Σημεία συνάντησης και καθαρισμού, ήταν η περιοχή του παλιού Σκοπευτηρίου σε πολύ κοντινή απόσταση από την Αλυκή, η οποία είναι προστατευμένη περιοχή Natura 2000, καθώς επίσης και τμήμα της παραλίας στα Περβόλια Λάρνακας.

Η εθελοντική προσφορά αλλά και η αγάπη όλων μας για το περιβάλλον και κατ' επέκταση προς την Κύπρο μας, είναι ιδιαίτερα σημαντική αυτούς τους δύσκολους καιρούς με τόσα πολλά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε.

ήταν το Κίνημα Οικολόγων Περιβαλλοντιστών και η Κίνηση Οικολόγων Συνταξιούχων, ενώ την παρουσίαση έκανε ο Ανώτερος Δασικός Λειτουργός του Τμήματος Δασών, κ. Τάκης Παπαχριστοφόρου.

Στα πλαίσια της εκδήλωσης το Κίνημα Οικολόγων Περιβαλλοντιστών τίμησε νέους άνεργους οι οποίοι συμμετείχαν στο πρόγραμμα των δεντροφυτεύσεων, ένα πρόγραμμα που άρχισε από το 2011 με στόχο τη δεντροφύτευση 8.960 δέντρων που συμβολίζει το συνολικό αριθμό ψήφων που έλαβε το Κίνημα Οικολόγων στις Βουλευτικές Εκλογές του 2011. Αξίζει να σημειωθεί ότι μέχρι σήμερα έχουν φυτευτεί πέραν των 11.000 δέντρων σε όλη την ελεύθερη Κύπρο με τη συνεργασία Δήμων, Κοινοτήτων, οργανισμών και φορέων του δημόσιου, ημιδημόσιου αλλά και ιδιωτικού τομέα.

Οι παρευρισκόμενοι είχαν τη δυνατότητα να δοκιμάσουν και να αγοράσουν παραδοσιακά προϊόντα που φτιάχνονται από τον καρπό της σχινιάς, όπως για παράδειγμα οι σχινόπιτες. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε επίσκεψη – προσκύνημα στο Μοναστήρι του Αγίου Μηνά, ενώ η εκδρομή ολοκληρώθηκε με γεύμα σε χωριό της ορεινής Λάρνακας.



### 2. Οικολόγοι: Τίμησαν το δέντρο της χρονιάς, που για φέτος είναι η Σχινιά

Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία την Κυριακή 17/05/2015, στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Ορεινής Λάρνακας, εκδήλωση για το Δέντρο της Χρονιάς, που για φέτος είναι η Σχινιά. Διοργανωτές της εκδήλωσης

### 3. Καθαρισμός παραλιών Μενεού 2/08 και Μακένζυ 27/10 από Νεολαία Οικολόγων, μέλη και φίλους Οικολόγων Λάρνακας

Άξιο αναφοράς είναι ότι μέσα στα σκουπίδια που μάζεψαν οι εθελοντές, ως επί το πλείστον ήταν αρκετές χιλιάδες γόπες από τσιγάρα και σπασμένα μπουκάλια. Είναι επιτακτική ανάγκη ο Δήμος Λάρνακας να αναλάβει πρωτοβουλία και να εφαρμόσει την πρόταση της Επιτροπής Περιβάλλοντος κ. Ιωάννας Παναγιώτου, για τοποθέτηση μόνιμα ειδικού σταχτοδοχείου σε κάθε ομπρέλα που βρίσκεται στις παραλίες της πόλης, για αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού.

Οι γόπες των τσιγάρων κατατάσσονται στην κατηγορία των βιοδιασπώμενων, εντούτοις σε μερικές περιπτώσεις ο χρόνος βιοδιάσπασης τους μπορεί να ξεπεράσει τα 10 χρόνια. Παράλληλα, προκαλούν ποιοτική υποβάθμιση του περιβάλλοντος, ενώ ταυτόχρονα επηρεάζουν άμεσα την υγεία πολλών ζωικών οργανισμών (π.χ. πουλιά και θαλάσσιους οργανισμούς), οι οποίοι πολλές φορές μπερδεύουν τις γόπες των τσιγάρων με τροφή. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκαλούνται στομαχικές διαταραχές που σε ορισμένες περιπτώσεις οδηγούν στο θάνατο, εξαιτίας των βλαβερών χημικών ουσιών του καπνού οι οποίες εμπεριέχονται. Πέραν αυτών, προκαλείται αισθητική οχληρία των επισκεπτών και λουομένων των παραλιών.

Έχουμε καθήκον να επενδύσουμε στην καλλιέργεια περιβαλλοντικής κουλτούρας και παιδείας ανάμεσα στους πολίτες για αντιμετώπιση αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκαλούν ανθρωπίνι παράγοντες. Καιρός να προχωρήσουν οι αρχές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην επιβολή αυστηρών χρηματικών προστίμων σε όσους παρανομούν.

Στον καθαρισμό της παραλίας Μενεού, κατά τη διάρκεια της καθαριότητας έγινε διαχωρισμός των σκουπιδιών, τα οποία ζυγίστηκαν και καταγράφηκαν. Στην παραλία, δυστυχώς υπήρχαν πολλά σκουπίδια από νυχτερινές εξορμήσεις τα οποία καταλήγουν στη θάλασσα. Εκείνο που δημιουργεί ιδιαίτερη εντύπωση, είναι οι μεγάλες ποσότητες χαρτιού υγείας, υγρά μαντηλάκια, όπως επίσης και πολλά πλαστικά. Όλα αυτά ήταν σκορπισμένα στην παραλία φτά-

νοντας μέχρι και τη θάλασσα, αποτελώντας έτσι κίνδυνο για τα ψάρια και τις χελώνες.

Η Επαρχιακή Επιτροπή Οικολόγων Λάρνακας εκφράζει δημόσια, τις θερμές ευχαριστίες της, σε όσους συμμετείχαν καθώς επίσης και στις Υπηρεσίες του Δήμου Λάρνακας για την πολύτιμη βοήθεια και συνεργασία, που είχαμε στα πλαίσια παροχής υλικού για υλοποίηση της εκδήλωσης.



### 4. Κοινωνική προσφορά Κινήματος Οικολόγων: δόθηκαν ηλεκτρονικοί υπολογιστές σε άπορους μαθητές

Το Κίνημα Οικολόγων Περιβαλλοντιστών στα πλαίσια της συνεχιζόμενης κοινωνικής του προσφοράς σε άπορες οικογένειες, εκτός από τα πακέτα αγάπης τα οποία ετοιμάζονται κάθε μήνα, προχώρησε ένα βήμα παρακάτω με την παράδοση ηλεκτρονικών υπολογιστών σε άπορους μαθητές.

Η Επαρχιακή Επιτροπή Οικολόγων Λάρνακας σε συνεργασία με την Επαρχιακή Επιτροπή Οικολόγων Αμμοχώστου, φρόντισαν να εξασφαλίσουν μεταχειρισμένους ή ελαφρά ελαττωματικούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές, τους οποίους οι ιδιοκτήτες τους επρόκειτο να πετάξουν και οι οποίοι με τη βοήθεια ειδικευμένων μελών του Κινήματος στα θέματα των ηλεκτρονικών υπολογιστών διορθώθηκαν, αναβαθμίστηκαν και παραδόθηκαν σε άπορους μαθητές των επαρχιών Λάρνακας και Αμμοχώστου.

Κίνημα Οικολόγων Περιβαλλοντιστών

Επαρχιακή Επιτροπή Λάρνακας

Στοιχεία Επικοινωνίας

Τηλέφωνο 24823966, Τηλεομοιότυπο 24823967

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο [greenlca@cytanet.com.cy](mailto:greenlca@cytanet.com.cy)

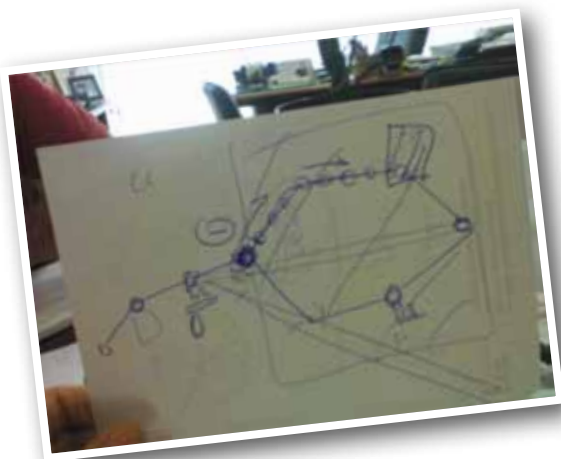
## Δημιουργώντας το Eco-Polis

**Χριστιάνα Κουζάρη Αθανασάτου**

Χημικός

Τομέας Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

“*Επίλεξε. Άλλαξε. Συνδύασε*”. Το κεντρικό θέμα της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Κινητικότητας 2015, ήταν ένα δύσκολο θέμα για να το διαχειριστούμε στη Λάρνακα. Για την ακρίβεια, ήταν το μόνο θέμα που με δυσκολία μπορούσαμε να υποστηρίξουμε μια και τα δημόσια μέσα μεταφοράς είναι περιορισμένα, η κουλτούρα και οι συνήθειές μας στην Κύπρο είναι αυτά που είναι και η νησιώτικη πόλη μας είναι μικρή, όπως μικρές είναι και οι αποστάσεις από σημείο σε σημείο. Υπήρχαν βέβαια δράσεις που θα μπορούσαμε να επαναλάβουμε και φέτος ή ακόμη να εισάγουμε μερικές καινούριες δραστηριότητες. Επίσης, έργα για την προώθηση της αειφόρου κινητικότητας γίνονται όλο το χρόνο,



ακόμη και με δυσκολία. Αλλά μας ήταν αδύνατο να συμβιβαστούμε με κοινές, καθημερινές δράσεις. Άλλωστε δεν διακρινόμαστε τυχαία τα τελευταία 4 χρόνια στο διαγωνιστικό μέρος του θεσμού!

Οπότε αρχίσαμε να ψάχνουμε για τη μία πρωτοπόρο ενέργεια που πραγματικά θα έκανε τη διαφορά και από την οποία θα μπορούσαμε όλοι να επωφεληθούμε.

Μετά από κάποιες συναντήσεις, ήρθε η έμπνευση! Κι αν σχεδιάζαμε ένα επιτραπέζιο παιχνίδι; ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΑ! Αλλά, τι παιχνίδι; Πώς θα παίζεται; Πόσοι παίκτες; Για ποιες ηλικίες; Και έτσι ιδέες άρχισαν να πλημμυρίζουν το μυαλό μας! Επιτέλους, είχαμε βρει μια ιδέα που μας ενθουσίαζε, αλλά παράλληλα μας τρώμαζε γιατί είχαμε πολύ λίγο χρόνο – ή μάλλον έτσι νομίζαμε. Στην αρχή είπαμε θα μπορούσε το παιχνίδι να είναι κάτι του τύπου «Φιδάκι». Μετά σκεφτήκαμε ότι μπορούσε να είναι σαν το «Monopoly». Θα έπρεπε να έχει ερωτήσεις/ απαντήσεις; Μήπως θα έπρεπε να σχεδιάσουμε πιόνια; Και πώς θα κινείται ο παίκτης στον πίνακα; Και το παιχνίδι πότε

θα τελειώνει; ΙΔΕΑ! Τι θα λέγατε ο πίνακας να είναι ένας χάρτης της Λάρνακας; Και το πιο σημαντικό από όλα: πώς ενσωματώνεις το «Επίλεξε. Άλλαξε. Συνδύασε.» μέσα στο παιχνίδι; Κι έτσι ιδέες έρχονταν και έφευγαν, σενάρια δοκιμάζονταν και απορρίπτονταν, μέχρι που προέκυψε η βασική ιδέα πάνω στην οποία θα στηριζόταν όλο το παιχνίδι: 4 παίκτες κινούνται πάνω σε ένα ιδεόγραμμα της Λάρνακας και επισκέπτονται διάφορα σημεία ενδιαφέροντος και κερδίζουν ή χάνουν πόντους ανάλογα με το πώς κινούνται στον πίνακα. Θα νόμιζε κανείς πως από τη στιγμή που είχαμε τη βασική ιδέα όλα τα άλλα ήταν εύκολα. Δεν ήταν! Για κάθε ένα θέμα που λύναμε, άλλα δύο παρουσιάζονταν! Πώς ξεκινά το παιχνίδι; Ποιο θα έπρεπε να είναι το σημείο εκκίνησης; Και σε ποια κατεύθυνση θα κινούνται τα πιόνια; Ποια σημεία θα επισκέπτονται οι παίκτες; Αντιμετωπίσαμε τα διάφορα θέματα ένα προς ένα. Κάθε μέρα εισάγαμε κι ένα νέο στοιχείο που καθιστούσε το παιχνίδι πιο συναρπαστικό, μα όχι πιο πολύπλοκο. Έτσι, μερικές εβδομάδες και κάμποσους δυνατούς καφέδες αργότερα, είχαμε τα πρώτα σκίτσα του παιχνιδιού μας! Το παιχνίδι ήταν εκεί! Τώρα έπρεπε να σχεδιαστεί στη σωστή κλίμακα και να ετοιμαστούν και τα υπόλοιπα στοιχεία όπως κάρτες, πιόνια, κλπ. Όλα αυτά τα θέματα αντιμετωπίστηκαν με τη βοήθεια εθελοντών!



Δώσαμε στο παιχνίδι το όνομα “Eco-Polis”, το οποίο αντικατοπτρίζει και το διαχρονικό μας όνειρο να καταστήσουμε τη Λάρνακα μια πραγματικά βιώσιμη πόλη.

Πώς παίζεται τελικά το Eco-Polis; Ο πίνακας παιχνιδιού είναι ένα ιδεόγραμμα της Λάρνακας πάνω στο οποίο αποτυπώνονται διάφορα σημεία ενδιαφέροντος που υπάρχουν στην πόλη μας. Οι παίκτες «επιλέγουν, αλλάζουν και συνδυάζουν» διάφορα μέσα μεταφοράς για να τα επισκεφθούν και κερδίζουν πόντους. Ένας παίκτης μπορεί να επιλέξει ανάμεσα στο αυτοκίνητο, το ποδήλατο, το λεωφορείο ή το περπάτημα για να κινηθεί πάνω στον πίνακα και μπορεί να αλλάξει μέσο στους Σταθμούς Μετεπιβίβασης. Οι Σταθμοί Μετεπιβίβασης είναι το κλειδί για να κάνει ο παίκτης τον κατάλληλο συνδυασμό μέσων μετακίνησης. Αλλάζοντας

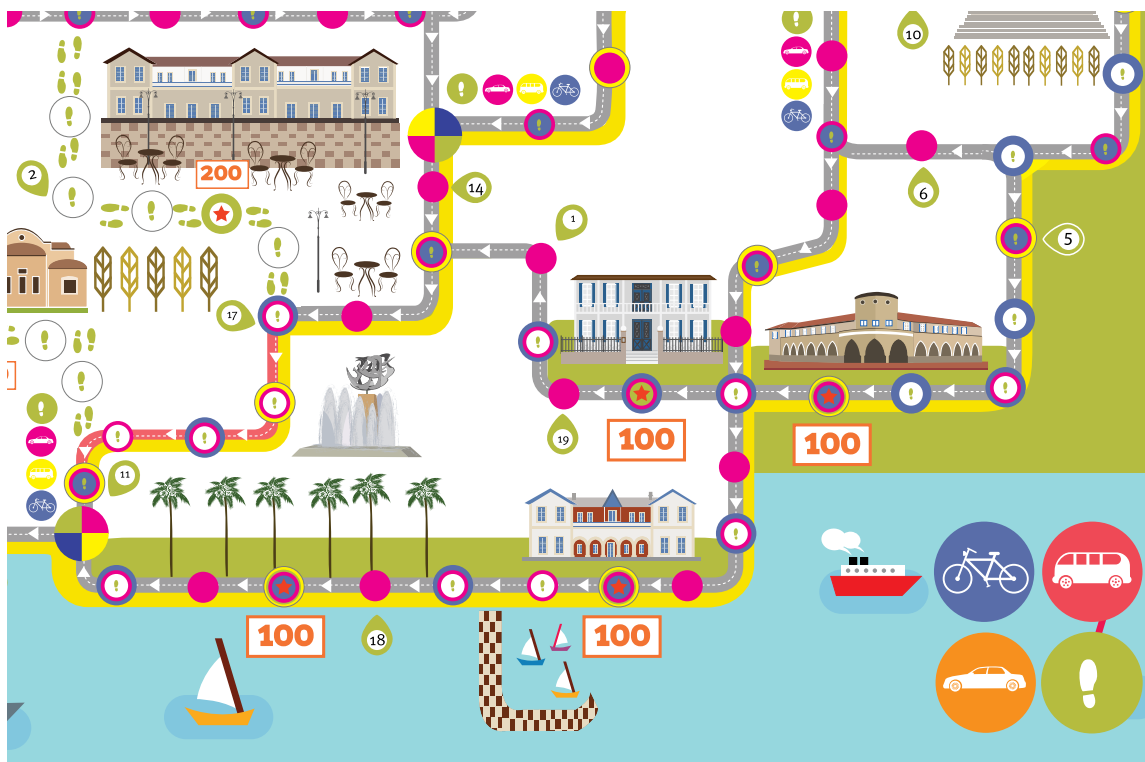


το μέσο μεταφοράς του ο παίκτης, αλλάζει και την ταχύτητα με την οποία κινείται στον πίνακα αλλά και τα σημεία τα οποία μπορεί να επισκεφθεί, κλπ. Κάποια σημεία ενδιαφέροντος αμείβουν τους παίκτες με περισσότερους πόντους από άλλα, ανάλογα με το μέσο που οδήγησε τον παίκτη εκεί. Για κάθε μνημείο/σημείο ενδιαφέροντος που επισκέπτεται ο παίκτης παίρνει μια κάρτα που απεικονίζει το σημείο και τον αριθμό των πόντων που κερδίζει και δίνει πληροφορίες για το εν λόγω σημείο, εμπλουτίζοντας έτσι τις γνώσεις των παικτών για τα μνημεία της πόλης μας. Διαφορετικά μέσα μεταφοράς, σημαίνει διαφορετικές διαδρομές, διαφορετικές ταχύτητες (π.χ. οι πεζοί κινούνται πιο γρήγορα στο κέντρο της πόλης) ακόμη και περιορισμούς καθώς δεν κινούνται παντού όλα τα μέσα μετακίνησης. Καθώς κινούνται οι παίκτες στον πίνακα, κερδίζουν ή χάνουν πόντους μέσα από Μηνύματα (π.χ. κινούμενος με αυτοκίνητο μπορεί ο παίκτης να πάρει το μήνυμα «Πάρκαρες σε διπλή κίτρινη γραμμή. Χάνεις 50 πόντους» ή «Έδωσες προτεραιότητα στον ποδηλάτη. Κερδίζεις 50 βαθμούς»). Ο παίκτης που

θα μαζέψει πρώτος τουλάχιστον 1200 βαθμούς κερδίζει το παιχνίδι! Οι παίκτες μπορούν να καθορίσουν πιο μεγάλο στόχο, αλλάζοντας έτσι τη ροή του παιχνιδιού αλλά και το χρόνο ολοκλήρωσης του. Το παιχνίδι είναι στρατηγικής αλλά χρειάζεται και τύχη καθώς μερικές από τις κινήσεις των παικτών καθορίζονται αποκλειστικά από το τράβηγμα μιας κάρτας! Με αυτό τον τρόπο κάθε γύρος του παιχνιδιού είναι μοναδικός και συναρπαστικός!

Την πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου είχαμε τα πρώτα αντίγραφα του Eco-Polis. Το να τα κρατάμε στα χέρια μας ήταν μεγάλη επιβράβευση.

Η ευχή μας είναι ότι το Eco-Polis θα εξυπηρετήσει καλά το σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκε και θα βοηθήσει στην προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, τόσο στη Λάρνακα, όσο και αλλού. Ευχόμαστε όλοι όσοι θα παίξουν το επιτραπέζιο παιχνίδι Eco-Polis, ότι θα το βρουν εκπαιδευτικό, διασκεδαστικό και συναρπαστικό, όπως ακριβώς ήταν και το ταξίδι της δημιουργίας του για εμάς.



## Έντομα Χειρονόμοι στις Αλυκές Λάρνακας Κατάρα ή Ευλογία;

### Κώστας Κόκκινος

Ανώτ. Υγειονομικός Επιθεωρητής 2<sup>ης</sup> Τάξης  
Τομέας Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

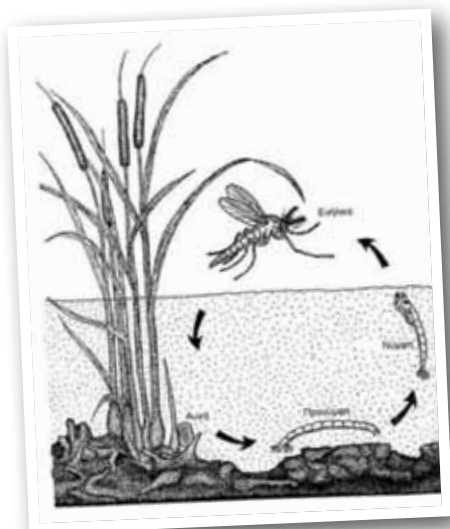
Τα έντομα Χειρονόμοι ανήκουν στην Οικογένεια των Chironomidae της τάξης των Δίπτερων, μοιάζουν με τα κουνούπια αλλά δεν τσιμπούν τον άνθρωπο (non – biting Midges). Οι Χειρονόμοι δεν προκαλούν ασθένειες στον άνθρωπο όπως τα κουνούπια, αλλά αλλεργικές αντιδράσεις σε ευαίσθητα άτομα.

Τα έντομα αυτά πολλαπλασιάζονται σε λίμνες και στάσιμα νερά και κυρίως σε αυτά που είναι πλούσια σε οργανικές ουσίες. Γι' αυτό και η παρουσία τους σε τέτοιους υγροτόπους είναι δείκτης της ποιότητας του νερού.

Οι προνύμφες των Χειρονόμων, που ονομάζονται και "blood worms" λόγω του κόκκινου χρώματος που έχουν, τρέφονται με τις οργανικές ουσίες που βρίσκονται στο νερό "καθαρίζοντας το" από τη ρύπανση που δημιουργούν οι ανθρώπινες δραστηριότητες. Η αύξηση των θρεπτικών συστατικών στους υγροτόπους προκαλείται από τη μεγά-



Προνύμφες Χειρονόμων στην Αλυκή Λάρνακας



Κύκλος ζωής των Χειρονόμων

λη χρήση λιπασμάτων στους γειτονικούς αγρούς αλλά και από παράνομη απόρριψη λυμάτων από οικιστικές περιοχές σε κανάλια/σχετούς νερών της βροχής που καταλήγουν στις λίμνες.



Ακμαίο έντομο Χειρονόμου

Ο κύκλος ζωής των εντόμων αυτών περιλαμβάνει τέσσερα στάδια, τα αυγά, τις προνύμφες, τις νύμφες και τα τέλεια έντομα. Τα αυγά γεννιούνται στην επιφάνεια του νερού και στην συνέχεια κατακάθονται στον πυθμένα όπου εκκολάπτονται. Οι προνύμφες αναπνέουν κάτω από συνθήκες με χαμηλό οξυγόνο όπως αυτές που επικρατούν στο πυθμένα (λάσπη) των λιμνών με αυξημένο οργανικό φορτίο. Αυτή η ιδιότητα τους κάνει και την καταπολέμηση τους πολύ δύσκολη. Τα τέλεια έντομα (ακμαία) εκδύονται και συγκεντρώνονται σε τεράστιους σχηματισμούς, ζουν για λίγες μέρες (3-5) στη διάρκεια των οποίων δεν τρέφονται και ελκύονται ιδιαίτερα από φωτεινές πηγές.



Ακμαίο έντομο Χειρονόμου

Όταν υπάρχουν ευνοϊκές συνθήκες όπως αυτές που επικρατούσαν την περασμένη άνοιξη στις Αλυκές μας, τα έντομα Χειρονόμοι αυξάνονται σε μεγάλους αριθμούς και εισβάλλουν τις νυκτερινές ώρες σε σπίτια, κέντρα αναψυχής, θέατρα, γήπεδα προκαλώντας μεγάλη οχληρία, επηρεάζοντας σημαντικά τις εξωτερικές δραστηριότητες των ανθρώπων.

**Ποια τα μέτρα προστασίας από τα έντομα Χειρονόμοι;**

1. Μείωση των θρεπτικών συστατικών (λιπάσματα, οικιακά λύματα) που καταλήγουν στις λίμνες και ποτάμια και



προκαλούν τον ευτροφισμό των νερών με αποτέλεσμα τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για πολλαπλασιασμό των Χειρονόμων.

2. Χειμερινή αποστράγγιση υδατοσυλλογών (μικρού εμβαδού υδάτινα συστήματα) για μείωση των διαχειμαζόμενων προνυμφών των Χειρονόμων.

3. Αποπροσανατολισμός των ακμαίων (τέλειων εντόμων). Σε περιόδους όπου παράγονται μεγάλοι πληθυσμοί Χειρονόμων και παρατηρείται μεγάλη όχληση πρέπει να αποφεύγεται το άναμμα εξωτερικών φώτων των κτιρίων (σπίτια, κέντρα αναψυχής, ξενοδοχεία κ.λπ.) που γειτονεύουν με τις λίμνες. Επίσης η τοποθέτηση προβολέων λευκού φωτός υψηλής έντασης (π.χ. στην αντίθετη κατεύθυνση από την κατοικημένη περιοχή) μπορεί να προσελκύσει μεγάλο αριθμό από ακμαία έντομα και να τα οδηγήσει μακριά από σπίτια.

4. Χρησιμοποίηση ηλεκτρικών συσκευών εξόντωσης εντόμων για μείωση του αριθμού τους.

5. Χρησιμοποίηση ψαριών σε λίμνες που τρέφονται με τις προνύμφες των Χειρονόμων (είναι πιο αποτελεσματικά σε λίμνες του γλυκού νερού και όχι σε αλμυρές όπως είναι οι Αλυκές της Λάρνακας)

6. Βιολογική καταπολέμηση των προνυμφών π.χ. με το βακτήριο *Bacillus thuringiensis israelensis* (Bti) σε δοσολογίες δεκαπλάσιες απ' αυτές που χρησιμοποιούνται στην καταπολέμηση των προνυμφών των κουνουπιών. Επειδή οι προνύμφες αναπτύσσονται στο πυθμένα των λιμνών αποδείχτηκε πολύ δύσκολη η εξόντωση τους σε μεγάλες λίμνες όπως την Ορφανή και την μεγάλη Αλυκή Λάρνακας, αλλά αρκετά αποτελεσματικό στις μικρότερες (λίμνη αεροδρομίου, Σορός και στα ανοικτά χωμάτινα κανάλια ομβριών νερών).

7. Χημική καταπολέμηση με επίγεια ή και εναέρια ψεκαστικά μέσα. Υπάρχουν διάφορα χημικά παρασκευάσματα για καταπολέμηση τόσο των προνυμφών των Χειρονόμων όσο και των τέλειων εντόμων (ακμαίων). Τα εντομοκτόνα που χρησιμοποιούνται στις Αλυκές Λάρνακας, λόγω της προστατευόμενης περιοχής (Ramsar, Natura 2000), πρέπει να τυγχάνουν της έγκρισης του Τμήματος Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

## Επίλογος

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως οι Χειρονόμοι θεωρούνται ωφέλιμα έντομα αφού οι προνύμφες τους αποτελούν σημαντικό κρίκο της τροφικής αλυσίδας για τα ψάρια του γλυκού νερού και για άλλους υδρόβιους οργανισμούς,

ενώ παράλληλα αποικοδομούν το οργανικό υλικό των λιμνών.

Στην περίπτωση όμως εκκόλαψης μεγάλων πληθυσμών αυτών των εντόμων, όπως έγινε την περασμένη άνοιξη και καλοκαίρι στις Αλυκές Λάρνακας, μπορούν να προκαλέσουν έντονη όχληση με υποβάθμιση της ποιότητας ζωής, επηρεάζοντας την οικονομική δραστηριότητα, αλλά και την τουριστική βιομηχανία της πόλης μας.

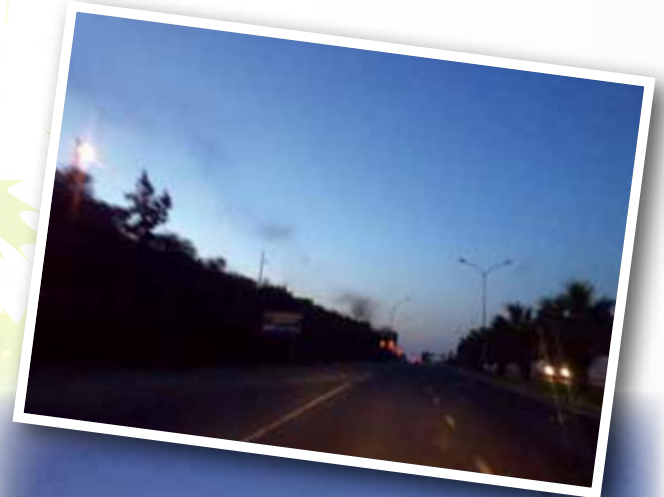
Γι' αυτό η αρχή της πρόληψης είναι η καλύτερη λύση και για την περίπτωση των εντόμων Χειρονόμων, κυρίως με τη βελτίωση της ποιότητας του νερού των λιμνών μας.

Οι Χειρονόμοι σε ένα υγιές υγρότοπο θεωρούνται ευλογία για το οικοσύστημα (αφού και οι αριθμοί τους παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα), ενώ σε ένα υποβαθμισμένο με θρεπτικά συστατικά υδροβιότοπο αυξάνονται με τρομακτικούς ρυθμούς και κατανατούν κατάρρα για τις παραλίμνιες οικιστικές και τουριστικές περιοχές.

## Πηγές:

- Οικοανάπτυξη Α.Ε., Ολοκληρωμένη Καταπολέμηση Χειρονόμων στη Λίμνη Κορώνεια, Αθήνα 2009.

- C. Apperson, M. Waldvogel and S. Bambara, Biology and Control of non – biting Aquatic Midges, 2006.



«Σύννεφα» από Χειρονόμους στη Λεωφόρο Αρτέμιδος, στη Λάρνακα



## Γαλάζια Σημαία - Blue Flag



Προστάτεψε ότι αγαπάς ...

Protect what you care about ...



- Χρησιμοποίησε τους καλάθους και μην αφήνεις σκουπίδια στην παραλία
- Use the waste bins and do not leave garbage on the beach



- Διαχωρίστε τα απορρίμματα στους σωστούς καλάθους
- Sort your waste into the correct bins



- Χρησιμοποίησε τις τουαλέτες - όχι τη θάλασσα
- Use the lavatories - not the water



- Μην κατασκηνώνετε στην παραλία
- Do not camp on the beach



- Σεβασμός στους υπόλοιπους χρήστες της παραλίας
- Respect other users of the beach



- Απαγορεύεται το άναμμα φωτιάς
- It is illegal to light a fire



- Απαγορεύονται οι σκύλοι στην παραλία
- Dogs are not allowed on the beach



- Τα αποσιγάρα είναι απορρίμματα
- Cigarette butts are also garbage



- Σεβασμός στη φύση και την άγρια ζωή της περιοχής
- Respect nature and the wildlife of the area



- Διαβάστε και υπακούστε στους τοπικούς κανονισμούς
- Read and obey the specific local rules



Telephone 357 -25343311  
Facsimile 357-25356066  
E-mail: cymepa@cytanet.com.cy  
www.cymepa.org.cy



Χορηγός / Sponsor:  
Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού  
Cyprus Tourism Organisation  
Τηλ. - Tel. +357 22 69 11 00 / 22 69 12 62  
Fax: +357 22 33 85 41  
Email: cytour@visitcyprus.com  
[www.visitcyprus.com](http://www.visitcyprus.com)



## ΑΚΡΥΛΑΜΙΔΙΑ

### Ανδρούλλα Ανδρονίκου- Νικολάου

Ανώτ. Υγειονομικός Επιθεωρητής 2<sup>ης</sup> τάξης

Δήμος Λάρνακας

Τα ακρυλαμίδια είναι χημικές ουσίες που παράγονται κυρίως σε τρόφιμα, κατά το μαγείρεμα σε υψηλή θερμοκρασία (μεγαλύτερη των 120°C), π.χ. τηγάνισμα ή ψήσιμο σε φούρνο ή σχάρα.

Η διαδικασία της θερμικής επεξεργασίας μπορεί να οδηγήσει στον σχηματισμό των ακρυλαμιδίων (ακρυλαμίδη).

Αρχικά, το ακρυλαμίδιο ήταν γνωστό μόνο για τη χρήση του στις βιομηχανικές διεργασίες, όπως στην παραγωγή πλαστικού, κόλλας, χαρτιού και καλλυντικών. Τυχαία έκθεση των εργατών σε υψηλά επίπεδα ακρυλαμιδίου οδήγησαν στην αναγνώριση της ουσίας αυτής ως νευροτοξικής. Αυτό σημαίνει ότι το ακρυλαμίδιο, σε υψηλές δόσεις, μπορεί να προκαλέσει βλάβες στο νευρικό ιστό. Στα ζώα είναι γνωστό ότι υψηλές δόσεις προκαλούν καρκίνο και επηρεάζουν την αναπαραγωγή.

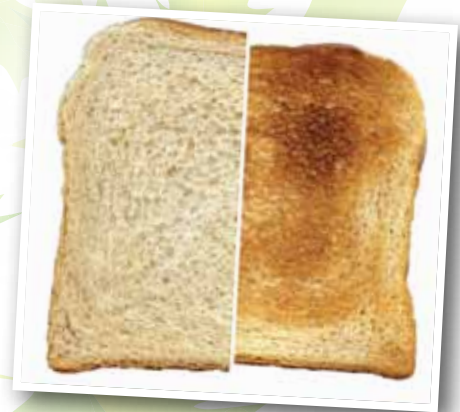
Το 2002, ερευνητές από το Πανεπιστήμιο της Σtokχόλμης στην Σουηδία, ανακάλυψαν τον σχηματισμό ακρυλαμιδίου στα τρόφιμα. Από τότε το ακρυλαμίδιο έχει βρεθεί σε μεγάλο εύρος τροφίμων, επεξεργασμένων σε υψηλές θερμοκρασίες. Το ακρυλαμίδιο μπορεί



να σχηματιστεί στα τρόφιμα κατά τη θερμική παρασκευή τους σε θερμοκρασίες που φτάνουν ή ξεπερνούν τους 120 βαθμούς Κελσίου. Οι τηγανητές πατάτες, τα πατατάκια, τα μπισκότα, τα κράκερ, τα κριτσίνια, τα δημητριακά πρωινού, οι ψητές πατάτες, τα αρτοσκευάσματα και ο καφές βρέθηκαν αρχικά ότι περιέχουν ακρυλαμίδιο. Περαιτέρω μελέτες έχουν εντοπίσει το ακρυλαμίδιο σε

αποξηραμένα φρούτα, σε ψημένα λαχανικά, στις μαύρες ελιές και σε κάποιους ψημένους ξηρούς καρπούς.

Ο σχηματισμός του ακρυλαμιδίου στα τρόφιμα προκαλείται ως αποτέλεσμα μιας αντίδρασης γνωστής ως αντίδραση Maillard, η οποία είναι μια χημική αντίδραση μεταξύ ενός αμινοξέος (δομικό συστατικών των πρωτεϊνών) και ενός σακχάρου, όπως είναι η γλυκόζη, η φρουκτόζη ή η λακτόζη.



Απαιτείται θερμότητα για να ξεκινήσει η αντίδραση του μαγειρέματος που προκαλεί χημικές αλλαγές, οι οποίες τελικά οδηγούν στην «αμαύρωση» (δηλαδή την καστανή χροιά) του τροφίμου και τη δημιουργία μιας ποικιλίας συστατικών οσμής και γεύσης. Όλα αυτά τα συστατικά μαζί δίνουν τη χαρακτηριστική εμφάνιση και γεύση του μαγειρεμένου τροφίμου. Ένα από τα πιο κοινά παραδείγματα της αντίδρασης Maillard είναι το ψήσιμο του άσπρου ψωμιού για να δώσει το «καστανό» τoστ.

Ο σχηματισμός ακρυλαμιδίου είναι μόνο εν μέρει κατανητός, καθώς η αντίδραση Maillard είναι από τις πιο περίπλοκες χημικές αντιδράσεις που συμβαίνουν στα τρόφιμα. Παρ' όλα αυτά, ο σχηματισμός και η συγκέντρωση του ακρυλαμιδίου στα τρόφιμα φαίνεται να εξαρτάται από το είδος του τροφίμου, τη θερμοκρασία και τη διάρκεια για την οποία θερμαίνεται το τρόφιμο.

Γενικά, τα αμυλώδη τρόφιμα (π.χ. ψωμί, πατάτα) που έχουν μαγειρευτεί σε υψηλότερες θερμοκρασίες και για μεγαλύτερες χρονικές περιόδους περιέχουν αυξημένα επίπεδα ακρυλαμιδίου. Πέρα από τον χρόνο μαγειρέματος και τη θερμοκρασία, η έρευνα έχει δείξει ότι και τα επίπεδα ενός αμινοξέος γνωστού ως ασπαραγινικό οξύ σχετίζονται με τον σχηματισμό ακρυλαμιδίου. Το συγκεκριμένο αμινοξύ έχει παρόμοια χημική δομή με το ακρυλαμίδιο, που υποδηλώνει ότι υπάρχει η πιθανότητα κατά την αντίδραση Maillard το ασπαραγινικό οξύ να μετατραπεί σε ακρυλαμίδιο.

Μέχρι σήμερα δεν έχει ανιχνευθεί ακρυλαμίδιο στα τρόφιμα που έχουν βραστεί ή μαγειρευτεί στον ατμό. Αυτό ίσως να εξηγείται από τη μέγιστη θερμοκρασία αυτών των τεχνικών μαγειρέματος, η οποία δεν ξεπερνά τους 100°C, καθώς και από την απουσία της αντίδρασης αμαύρωσης.

Γίνονται προσπάθειες για τη μείωση των επιπέδων της ακρυλαμίδης στα τρόφιμα, γι αυτό έχει συσταθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή της 8<sup>ης</sup> Νοεμβρίου 2013, για τις έρευνες σχετικά με τα επίπεδα ακρυλαμιδίου στα τρόφιμα, 2013/647/ΕΕ, όπου παρατίθεται Παράρτημα με τις ενδεικτικές τιμές ακρυλαμιδίων στα τρόφιμα.

Η Ε.Ε. συνιστά στη βιομηχανία να συνεχίσει τις προσπάθειες για τη μείωση του ακρυλαμιδίου στα προϊόντα της.

Η χρήση ακατάλληλου τηγανέλαιου ή/και η ακατάλληλη χρήση τηγανέλαιου για την ετοιμασία τροφίμων συνεπάγεται πηγή κινδύνου όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 3 (14) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002 και το άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 852/2004 προνοεί ότι μέσα στα πλαίσια της εφαρμογής και διατήρησης πάγιων διαδικασιών βάσει των αρχών HACCP, οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων εντοπίζουν τις τυχόν πηγές κινδύνου οι οποίες πρέπει να προληφθούν, εξαλειφθούν ή μειωθούν σε αποδεκτά επίπεδα.



Πολλές εταιρείες τροφίμων έχουν λάβει μέτρα για να ελαττώσουν τον σχηματισμό ακρυλαμιδίου σε τρόφιμα, όπως κριτσίνια, μπισκότα, άλλα ξεροψημένα αρτοσκευάσματα και πατατάκια, μέσω επαναπροσδιορισμού της ποιότητας ελέγχου, αλλαγής των συνταγών, καθώς και των μεθόδων παρασκευής. Βέβαια, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι τα μέτρα αυτά δεν μπορούν να λάβουν υπόψη τους την εποχικότητα, η οποία έχει σημαντική επίδραση στο περιεχόμενο των γεωργικών πρώτων υλών σε πρόδρομες ενώσεις του ακρυλαμιδίου.

Οι ερευνητές σήμερα εξετάζουν την πιθανότητα μείωσης των επιπέδων ακρυλαμιδίου στα τρόφιμα μέσω αναστολής της αντίδρασης αμαύρωσης κατά το μαγείρεμα, χρησιμοποιώντας τεχνικές σύγχρονης γεωργίας και βιο-

τεχνολογίας. Για παράδειγμα, έχει δειχθεί ότι αυξάνοντας τα επίπεδα θειικών και μειώνοντας τα επίπεδα νιτρικών αλάτων στο χώμα, μειώνονται τα επίπεδα ακρυλαμιδίου σε ορισμένους καρπούς.

Επιπλέον, με τη χρήση γενετικής τροποποίησης οι ερευνητές κατάφεραν να παράγουν μια εντελώς νέα ποικιλία πατάτας, η οποία περιέχει χαμηλότερα επίπεδα σακχάρων από τις συμβατικές πατάτες. Η μείωση του επιπέδου των αναγωγικών σακχάρων (π.χ. της γλυκόζης) στις πατάτες είναι πιθανό να οδηγήσει σε μείωση του ακρυλαμιδίου, καθώς αυτός ο τύπος σακχάρου είναι το κυριότερο συστατικό της αντίδρασης Maillard, μέσω της οποίας σχηματίζεται η ανεπιθύμητη ουσία.

Κατά τον ίδιο τρόπο, τα γονίδια φυτών που είναι υπεύθυνα για τη ρύθμιση των επιπέδων της παραγωγής ασπαραγινικού οξέος αποτελούν παρόμοιο στόχο τροποποίησης. Καθώς το ασπαραγινικό οξύ είναι ακόμα ένα συστατικό-κλειδί για τον σχηματισμό ακρυλαμιδίου, η μείωση των επιπέδων του στα φυτά είναι πιθανόν να έχει σημαντική επίδραση στον σχηματισμό ακρυλαμιδίου κατά την αντίδραση Maillard.

Σε γενικές γραμμές υπάρχουν πάρα πολλά οφέλη που σχετίζονται με το μαγείρεμα των τροφίμων, τα οποία δεν πρέπει να λησμονούνται. Εκτός από τη βελτίωση της γευστικότητας και των οργανοληπτικών ιδιοτήτων των τροφίμων, το σωστό μαγείρεμα μειώνει επίσης τον κίνδυνο τροφικών δηλητηριάσεων. Επιπλέον, η διαδικασία του μαγειρέματος καθιστά μια σειρά από απαραίτητα θρεπτικά συστατικά πιο άμεσα διαθέσιμα, έτσι ώστε το ανθρώπινο σώμα να μπορεί να τα χρησιμοποιεί πιο εύκολα.

Καθώς οι ερευνητές συνεχίζουν να αναγνωρίζουν τρόπους για να μειώσουν τον σχηματισμό του ακρυλαμιδίου κατά τη θερμική επεξεργασία ορισμένων τροφών, οι καταναλωτές από την πλευρά τους πρέπει να αποφεύγουν το υπερβολικό μαγείρεμα (εκτεταμένη αμαύρωση) αυτών των τροφίμων.

Η τήρηση των οδηγιών μαγειρέματος στις συσκευασίες τροφίμων και η χρήση κατάλληλου μαγειρικού εξοπλισμού μπορούν να βοηθήσουν στην επίτευξη αυτού του στόχου. Επιπλέον, οι καταναλωτές θα πρέπει να χρησιμοποιούν ποικιλία τεχνικών μαγειρέματος, μαγειρεύοντας περισσότερο με βρασμό, στον ατμό ή με παρόμοιες μεθόδους, ώστε να ελαχιστοποιούν τον σχηματισμό ακρυλαμιδίου. Καθώς ορισμένα από τα τρόφιμα με υψηλή περιεκτικότητα σε ακρυλαμίδιο είναι επίσης τρόφιμα υψηλής ενεργειακής πυκνότητας, θα πρέπει να καταναλώνονται με μέτρο, ως μέρος μιας υγιεινής και ισορροπημένης διαίτας.

Βάσει λοιπόν αυτών των δεδομένων δε χρειάζεται ούτε πανικός αλλά ούτε και εφησυχασμός.

Ο ΕΦΕΤ δίνει οδηγίες που μπορεί να ακολουθεί κάποιος στο μαγείρεμα για να μειώσει την ποσότητα ακρυλαμιδίου.

Έτσι συνιστάται:

- να αποφεύγεται η αποθήκευση πατατών στο ψυγείο καθώς οι χαμηλές θερμοκρασίες μπορεί να οδηγήσουν σε αύξηση της συγκέντρωσης των συστατικών (π.χ. γλυκόζη) που συνεισφέρουν στο σχηματισμό του ακρυλαμιδίου. Είναι προτιμότερο η αποθήκευση πατατών να γίνεται σε περιβάλλον δροσερό και ξηρό αλλά όχι σε ψυγείο.

- το ζεμάτισμα των λωρίδων πατάτας σε νερό ή η εμβάπτιση τους σε κρύο νερό για 30 λεπτά - 2 ώρες πριν από το τηγάνισμα, μειώνει τα επίπεδα σακχάρων και κατά συνέπεια τα επίπεδα ακρυλαμιδίου.

- το τηγάνισμα της πατάτας (σε λωρίδες ή φέτες) να γίνεται σε θερμοκρασίες που δεν θα ξεπερνούν τους 175°C και μέχρι να αποκτήσουν χρυσαφένιο χρώμα.

- να αποφεύγεται η κατανάλωση προϊόντων που έχουν σκούρο χρώμα μετά το τηγάνισμα.

- να ελέγχεται η αξιοπιστία των θερμομέτρων που χρησιμοποιούνται στις φριτέζες.

- το ψήσιμο στο φούρνο να γίνεται σε θερμοκρασίες που δεν θα ξεπερνούν τους 200°C (180°C για ψήσιμο με



ζεστό αέρα).

- να συμβουλευονται τις οδηγίες χρήσης στις συσκευασίες των προϊόντων.

- να αποφεύγεται το υπερβολικό ψήσιμο του ψωμιού, της πίτσας, των μπισκότων.

#### Πηγές:

- HealthyLiving.gr

- GREEN APPLE



Η Στάλα προειδοποιεί  
Miss Stala warns  
Μη με σπαταλάς  
Don't waste me



νερό πηγή ζωής

## Περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη μετατροπή του λιμανιού της Λάρνακας από εμπορικό σε βιομηχανικό



# VS



**Μαθήτριες: Κόκκινου Ελένη  
Ιωάννου Ειρήνη**

**Συντονιστής καθηγητής: Στέλιος Μεταξάς**

**Από το Γυμνάσιο Πετράκη Κυπριανού στα πλαίσια του προγράμματος «Νέοι Δημοσιογράφοι για το περιβάλλον 2015»**

Ανέκαθεν το λιμάνι κάθε περιοχής αποτελεί σταθερό σημείο αναφοράς καθώς και κήρυκα της πολιτισμικής αλλά και πολιτιστικής της ανάπτυξης. Εμείς ως πολίτες της Λάρνακας έχουμε την τιμή να έχουμε ένα από τα αρχαιότερα εμπορικά λιμάνια της Μεσογείου που χρονολογείται πέραν του 900 π.χ. Στα λιμάνια γίνεται εμπόριο, κάτι που ανυψώνει το κύρος μιας χώρας, όπως ενδεικτικά γινόταν για αιώνες η εμπορία χαλκού (Cyrpm) στο νησί μας που το κατέστησε το κυριότερο εμπορικό κέντρο στην ευρύτερη λεκάνη της Μεσογείου, την εποχή του χαλκού και χάρισε στην χώρα μας την επωνυμία της (Cyrus). Ακόμα το λιμάνι είναι ένα πολύ σημαντικό μέρος του τουρισμού αφού μέσω αυτού περνούν τα πλοία. Τα περισσότερα λιμάνια λειτουργούν και ως χώροι αναψυχής και ξεκούρασης μιας και πολλά πλοίαρια ντόπιων κατοίκων τα διασχίζουν θαυμάζοντας τα ήρεμα νερά της θάλασσας. Ιδίως όταν βρίσκεσαι σε ένα μεσογειακό νησί, όπως η Κύπρος, όχι μόνο μαγεύεσαι από τα νερά της θάλασσας αλλά σου γίνεται έμμομη ιδέα το απέραντο γαλάζιο. Τι γίνεται όμως όταν κάποιος θέλει να κάνει αλλαγές σε ένα λιμάνι; Αλλαγές που θα του προσθέσουν καινούργιες δυνατότητες εκτός από αυτά που όλοι συνηθίσαμε; Μεταβολές που μπορεί να ανατρέψουν τη δική μας ζωή αλλά και των απογόνων μας;

Πέρυσι ακούστηκε ότι το λιμάνι θα λειτουργήσει ως βιομηχανικό και θα γίνει η εφοδιαστική βάση των εταιριών που δραστηριοποιούνται στην κυπριακή ΑΟΖ. Δηλαδή το λιμάνι, που άλλοτε υπηρετούσε τις παραδόσεις είναι έτοιμο να εφαρμόσει έναν νεωτερισμό. Θα βγάλει την φιλική μάσκα και θα φορέσει μια πολύ επίσημη, έτσι ώστε να κάνει χαρούμενους τους συνεχώς αναπτυσσόμενους ανθρώπους. Αυτός ο νεωτερισμός εξυπηρετεί τους κατοίκους; Τους σέβεται; Προστατεύει το περιβάλλον;

Για να γίνει η εξόρυξη υδρογονανθράκων σε μια περιοχή πρέπει να ακολουθηθούν κάποια στάδια. Στην αρχή γίνονται οι σεισμολογικές μελέτες οι οποίες δείχνουν αν υπάρχουν ή όχι υδρογονάνθρακες στην περιοχή. Αν οι έρευνες είναι θετικές τότε εταιρίες δίνουν προσφορές στη χώρα για να τους επιτραπεί η ενοικίαση και η εγκατάσταση πλατφορμών. Αφού γίνουν αυτά, αρχίζει η εξόρυξη. Στην Κύπρο βρισκόμαστε στο στάδιο της εξόρυξης. Τα άτομα που δουλεύουν στην πλατφόρμα περνούν πολλές ώρες εκεί. Η πλατφόρμα είναι σαν μια μικρή πόλη, παράγει πολλά σκουπίδια αλλά και ραδιενεργά υλικά από τα πετρώματα. Ακόμα οι εργάτες χρειάζονται νερό, φαγητά, διάφορα άλλα αναλώσιμα υλικά και εξαρτήματα. Σε αυτή τη φάση χρειάζονται πλοία να μεταφέρουν τα αναλώσιμα υλικά, τα εξαρτήματα και τα άλλα προϊόντα από και προς την πλατφόρμα. Γι' αυτό το λόγο χρειάζεται ένα λιμάνι από το οποίο θα αναχωρούν και θα έρχονται πλοία. Αυτό το λιμάνι είναι το λιμάνι της Λάρνακας. Στο λιμάνι γίνονται εργασίες δύο ειδών: εφοδιασμού και παραγωγής υγρής λάσπης. Οι εργασίες εφοδιασμού είναι αυτές που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Η λάσπη είναι ένα ειδικό λιπαντικό το οποίο χρησιμοποιείται στο γεωτρύπανο για την ψύξη και τη λίπανσή του. Για την παραγωγή της κτίστηκε μέσα στο λιμάνι ένα

εργοστάσιο. Καθώς το γεωτρύπανο εισχωρεί στον βυθό της θάλασσας τα πετρώματα σπάζουν και δημιουργούνται θραύσματα. Έπειτα από έρευνες αποδείχθηκε πως στα θραύσματα αυτά εμπεριέχονται μεταξύ άλλων ραδιενεργά υλικά σε αμελητέες ποσότητες.

Εκτός από τα ραδιενεργά υλικά ακούστηκε ότι θα μεταφέρονται εκρηκτικά και τοξικά υλικά. Εδώ είναι που συγκρούονται οι απόψεις. Τα υλικά αυτά θα βρίσκονται μόνο λίγα χιλιόμετρα μακριά από τη Λάρνακα. Αν τυχόν τα υλικά αφεθούν κατά λάθος στην ατμόσφαιρα ποιο θα είναι το αποτέλεσμα; Το περιβαλλοντικό πρόβλημα δεν θα είναι τεράστιο; Οι επόμενες γενιές θα μπορούν να ζήσουν σε ένα περιβάλλον με ρύπανση; Σε αντίθεση η επίσημη πλευρά υποστηρίζει ότι υπάρχουν δύο παράμετροι. Η μία είναι το περιβαλλοντικό πρόβλημα και η άλλη η διαχείριση του κινδύνου. Αν υπάρξει σωστή διαχείριση του κινδύνου τότε το περιβαλλοντικό πρόβλημα είναι μηδενικό. Λόγω του ότι η χώρα μας δεν έχει δείξει δείγματα γραφής στην διαχείριση του κινδύνου, οι κάτοικοι ανησυχούν και δεν μπορούν να βασιστούν σε αυτό. Ακόμα τονίζει ότι το σχέδιο θα επιφέρει οικονομικά οφέλη που ανέρχονται στα 8 εκατομμύρια ευρώ σε απασχόληση και θα ανοιχτούν νέες θέσεις εργασίας στις οποίες θα απασχολούνται Κύπριοι. Εκτός από αυτά η επίσημη πλευρά ελπίζει στην μελλοντική μεταφορά των γραφείων των εταιριών στην πόλη μας. Οι κάτοικοι της Λάρνακας στηρίζουν την αντίθετη άποψή τους και σε διάφορα άλλα γεγονότα όπως το ότι η συμφωνία ενοικίασης με ημερομηνία λήξης δεν δίνεται στη δημοσιότητα. Ακόμα δεν υπάρχει ανεξάρτητη περιβαλλοντική και τεχνοοικονομική μελέτη, αλλά αυτή του Δήμου που στηρίχθηκε σε προηγούμενη μελέτη της ενοικιάστριας εταιρείας και το Τμήμα Περιβάλλοντος έδωσε έγκριση εκ των υστέρων.

Δεν έχει ληφθεί υπόψη η συνθήκη Aarhus του 1998 που αναφέρεται στη δημόσια διαβούλευση και η ευρωπαϊκή οδηγία «SEVEZO II» που λέει ότι δεν πρέπει να υπάρχουν πετρελαιοπηγές σε κατοικημένη περιοχή. Σίγουρα το έργο θα επιφέρει και κάποιους κινδύνους αλλά και κάποια οφέλη. Τα οφέλη θα είναι οικονομικά και θα αυξηθεί ο αριθμός των εργαζομένων αφού θα ανοιχτούν νέες θέσεις εργασίας. Ακόμα υπάρχει η περίπτωση να μεταφερθούν τα γραφεία των εταιριών στην Λάρνακα, πράγμα που θα εξυψώσει το κύρος της πόλης μας. Παρά τα όλα καλά, η εκβιομηχάνιση του λιμανιού έχει πολλά ρίσκα. Αν γίνει ατύχημα στο πλοίο κατά την μεταφορά των ραδιενεργών υλικών, ποια θα είναι η επίπτωση στη χώρα μας; Άρα υπάρχει ο κίνδυνος από τα εκρηκτικά, ραδιενεργά και τοξικά υλικά. Ακόμα θα ρυπανθεί η ατμόσφαιρα, η ποιότητα του νερού και το έδαφος. Θα υπάρχει ηχορύπανση από τις διάφορες εργασίες που θα επιτελούνται στο λιμάνι, κάτι που θα επηρεάσει αρνητικά τον τουρισμό του νησιού μας. Κανείς δεν θέλει να κάνει διακοπές σε μια θορυβώδη περιοχή. Άλλο ένα πράγμα που σίγουρα θα επηρεάσει τον τουρισμό είναι η οπτική ρύπανση. Σίγουρα δεν είναι ωραίο να βλέπεις εργοστάσια μέσα σε μια τουριστική περιοχή.

Κίνδυνοι σίγουρα υπάρχουν και πρέπει σαν ενεργοί και υπεύθυνοι πολίτες να είμαστε ενημερωμένοι και να απαιτούμε να γίνουν τέτοιοι χειρισμοί ώστε οι κίνδυνοι αυτοί να καταστούν μηδενικοί. Υπάρχουν χώρες πρότυπα, όπως είναι η Νορβηγία, με συστήματα που πρέπει να υιοθετήσει και η δική μας η χώρα, αν θέλει να είναι σωστή απέναντι στους πολίτες της και να σέβεται τη νέα γενιά αυτού του ταλαιπωρημένου τόπου και το περιβάλλον στο οποίο οι επόμενες γενιές θα ζήσουν.





# ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΤΕ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΟΥΜΕ ΓΙΑΤΙ ΜΑΣ ΣΥΜΦΕΡΕΙ

*Προστατεύουμε το περιβάλλον, εξοικονομούμε χρήματα,  
πρώτες ύλες και ενέργεια.*

ΗΜΕΡΕΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ PMD ΚΑΙ ΧΑΡΤΙΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ


**A**
**ΔΕΥΤΕΡΑ ΒΡΑΔΥ**

Νότια των Λεωφ. Λεμεσού,  
Νίκου και Δέσποινας Πατίτση  
και Γρηγόρη Αυξεντίου  
μέχρι την Αστυνομική Διεύθυνση

**B**
**ΤΡΙΤΗ ΒΡΑΔΥ**

Βόρεια των Λεωφ. Λεμεσού,  
Νίκου και Δέσποινας Πατίτση  
και Γρηγόρη Αυξεντίου και Νότια  
των Λεωφ. Σπύρου Κυπριανού  
(πρώην Τιμάγια) και Κυριάκου Μάτση

**Γ**
**ΤΕΤΑΡΤΗ ΒΡΑΔΥ**

Βόρεια της Λεωφ. Σπύρου Κυπριανού  
(πρώην Τιμάγια)

**Έναρξη συλλογής στις 8:00 μ.μ.**



## Ρύπανση νερού Κολυμβητικών δεξαμενών και επιπτώσεις στην Δημόσια Υγεία.

### Γεωργία Χατζηπαρασκευά

Υγειονομικός Επιθεωρητής, Δήμος Λάρνακας

Παρά τις πανέμορφες παραλίες που υπάρχουν στο νησί μας, πολύς κόσμος προτιμά τη δροσιά και τη χαλάρωση δίπλα από μια κολυμβητική δεξαμενή. Τί κινδύνους μπορεί να κρύβει όμως το νερό μιας κολυμβητικής δεξαμενής όταν αυτό δεν συντηρείται κατάλληλα και συστηματικά;

Ας πάρουμε μια ιδέα για το πιο πάνω θέμα.

### Πηγές Ρύπανσης του Νερού:

Το νερό μιας κολυμβητικής δεξαμενής μπορεί να ρυπανθεί από τους εισερχόμενους στην κολυμβητική δεξαμενή, από τον έξω περιβάλλοντα χώρο, από την μη επαρκή απολύμανση του, ακόμη και από την ίδια την παροχή του νερού.

### Η ρύπανση του νερού από εισερχόμενους στην κολυμβητική δεξαμενή μπορεί να προκληθεί από:

- Υγρά ανθρώπινου σώματος (σάλιο, ιδρώτας, ούρα, εκκρίσεις μύτης)
- Τρίχες
- Προϊόντα αισθητικής (αντηλιακά, αρώματα, αποσμητικά, καλλυντικά προσώπου)
- Επιθηλιακά κύτταρα σώματος
- Κοπρανώδεις εκκρίσεις που ξεπλένονται κατά τη διάρκεια διάφορων δραστηριοτήτων της κολύμβησης. Για το λόγο αυτό, πολύ σημαντικό ρόλο έχει η χρήση ντους πριν από την είσοδο μας στη κολυμβητική δεξαμενή. Επίσης σε μικρά παιδιά η αλλαγή της πάνας τους πρέπει να γίνεται συστηματικά.
- Ο αριθμός εισερχομένων σε μια κολυμβητική δεξαμενή είναι μεγαλύτερος από τον επιτρεπόμενο, ο οποίος υπολογίζεται με βάση την επιφάνεια του νερού.

### Από τον έξω περιβάλλοντα χώρο:

- Ρύποι γύρω από τη δεξαμενή όπως φύλλα, χώμα, κυρίως όταν η δεξαμενή είναι εξωτερική.
- Άλη.
- Κλιματικές συνθήκες οι οποίες παίζουν σημαντικό ρόλο. Κυρίως οι υψηλές θερμοκρασίες οι οποίες προκαλούν εξάτμιση του νερού με αποτέλεσμα να χρειάζεται πιο συχνός έλεγχος στο νερό, όπως επίσης προκαλούν πολλαπλασιασμό του μικροβιακού φορτίου που υπάρχει στο νερό.

Οι βροχοπτώσεις επίσης διαταράζουν τη σύσταση του νερού της δεξαμενής όταν αυτή είναι εξωτερική και ο αέρας πραγματοποιεί μεταφορά ρύπων από το γύρω περιβάλλον.

### Επακόλουθα της ρύπανσης :

**Οργανική Μόλυνση:** η προσέλευση μεγάλου αριθμού λουομένων σε μια πισίνα όπου το νερό όσο γρήγορα και αν ανακυκλώνεται, λόγω της ανεπαρκούς επαφής του όγκου του με τον αέρα, έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός οργανικού φορτίου το οποίο προκαλεί μολύνσεις και πρέπει διαρκώς να απομακρύνεται και να βρίσκεται σε συνεχή έλεγχο. Ο έλεγχος γίνεται με τη διατήρηση μιας επαρκούς ποσότητας ελεύθερου χλωρίου έτσι ώστε να αντιδρά με τις οργανικές ουσίες που δημιουργούνται.

### Χλωραμίνες :

Δημιουργούνται από την αντίδραση του χλωρίου με την αμμωνία η οποία προέρχεται από τα ούρα και τον ιδρώτα των λουομένων. Οι χλωραμίνες είναι επικίνδυνες για την υγεία των λουομένων καθώς προκαλούν βήχα, βρογχοσπασμούς, ρινίτιδα και συχνότερα ερεθισμούς στα μάτια.

### Πολλαπλασιασμός βακτηριδίων:

Ακόμα και αν δεν υπάρχουν κολυμβητές σε μία πισίνα, αναπτύσσονται πάντα βακτηρίδια ο πληθυσμός των οποίων αυξάνεται ακόμα περισσότερο με την ανύψωση της θερμοκρασίας του νερού. Ο πολλαπλασιασμός των βακτηριδίων επιταχύνεται από την παρουσία των λουομένων, οι οποίοι μεταφέρουν μαζί τους αποικίες βακτηριδίων από τον περιβάλλοντα χώρο.

### Συνέπειες στην δημόσια υγεία:

Εάν τα κολυμβητήρια δεν λειτουργούν σωστά, δηλαδή εάν δεν απολυμαίνεται το νερό της δεξαμενής κολύμβησης σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες υγιεινής, δεν παρακολουθείται συστηματικά η καθαριότητα του χώρου, ο



αερισμός τους, δημιουργούνται κίνδυνοι για την υγεία των κολυμβητών, οι οποίοι μπορεί να προέλθουν και από τους ίδιους τους λουόμενους.

### Συνέπειες στην δημόσια υγεία από τη χρήση χλωρίου

Το χλώριο που χρησιμοποιείται για την απολύμανση του νερού της δεξαμενής κολύμβησης εισέρχεται στον οργανισμό των κολυμβητών με την εισπνοή, την επαφή με το δέρμα τους και το νερό που καταπίνουν.

Οι κολυμβητές συνήθως εμφανίζονται με ευαισθησία σε λοιμώξεις όπως:

- Του δέρματος, δερματίτιδες κυρίως μυκητιάσεις
- Των ματιών, κυρίως επιπεφυκίτιδες

Οφείλονται κυρίως από το σχηματισμό μεγάλης ποσότητας αλκαλικών ενώσεων. Η επεξεργασία με το χλώριο με την επακόλουθη αντίδραση με τις οργανικές ενώσεις δημιουργεί ένα pH αρκετά αλκαλικό που πρέπει να ελεγχθεί και να ελαττωθεί για να προλάβουμε τους διάφορους ερεθισμούς στα μάτια και τους βλεννογόνους. Οι ερεθισμοί των ματιών και του δέρματος δημιουργούνται επίσης και σε όξινο pH.

- Των αυτιών κυρίως εξωτερικές ωτίτιδες
- Ηπατίτιδα A, γαστρεντερίτιδων, παρασιτώσεων κλπ

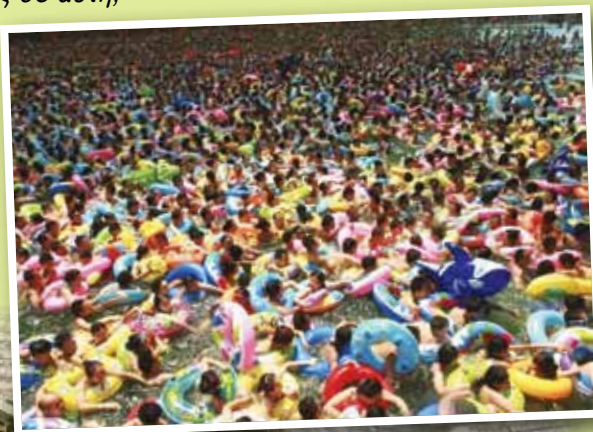
Η αυξημένη ποσότητα χλωρίου στο νερό της δεξαμενής κολύμβησης επηρεάζει την ποιότητα του νερού, αλλά επιβαρύνει και την ατμόσφαιρα της δεξαμενής και μπορεί να προκαλέσει:

- Λοιμώξεις των ματιών, αυτιών, της μύτης, των χειλιών
- Καταρροή, έντονο βήχα
- Φαρυγγαλγία
- Αναπνευστική δυσχέρεια λόγω οιδήματος του φάρυγγα

Ακόμη και η μειωμένη ποσότητα χλωρίου μπορεί να επιφέρει βλάβη στην υγεία των λουόμενων και συγκεκριμένα μπορεί να συντελέσει στην μετάδοση λοιμογόνων παραγόντων που προκαλούν:

- Πνευμονία από λεγεωνέλλα
- Κοκκιωματώδη πνευμονίτιδα από p. Aeruginosa
- Γαστρεντερίτιδα
- Δερματίτιδα
- Ηπατίτιδα

*Η πιο κάτω φωτογραφία απεικονίζει την πιο πολυσύχναστη κολυμβητική δεξαμενή η οποία βρίσκεται στην Κίνα η οποία μπορεί να δεχθεί 3,000 επισκέπτες την ίδια χρονική στιγμή. Βάζοντας υπόψη τα πιο πάνω εσύ θα τολμούσες να εισέλθεις σε αυτή;*



Όσον αφορά τώρα τη δική μας πόλη και τις δικές μας κολυμβητικές δεξαμενές ο Δήμος Λάρνακας εφαρμόζει κανονισμούς και διαδικασίες με βάση του Περί Δημόσιων Κολυμβητικών Δεξαμενών Νόμου [Νόμοι 55(1) του 1992 και 105(1) του 1996] και των Περί Δημόσιων Κολυμβητικών Δεξαμενών Κανονισμών του 1996.

Κατά τη διάρκεια του 2015 ο Δήμος Λάρνακας εφαρμόσε 95 δειγματοληψίες όπου στις 10 από αυτές, οι τιμές των μικροβιολογικών παραμέτρων ήταν εκτός των ορίων που προνοεί ο Νόμος. Στις περιπτώσεις αυτές γίνεται άμεση ενημέρωση του υπεύθυνου της δεξαμενής για άμεση απολύμανση - χλωρίωση της κολυμβητικής δεξαμενής και μέσα σε διάστημα 48 ωρών γίνεται επαναληπτική δειγματοληψία. Αν σε περίπτωση οι τιμές είναι και πάλι εκτός των επιτρεπτών ορίων αναστέλλεται η λειτουργία της κολυμβητικής δεξαμενής μέχρι να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες έτσι ώστε να είναι σε θέση να μπορεί να λειτουργήσει η δεξαμενή χωρίς να περιλαμβάνει κανένα κίνδυνο για όσους θα εισέλθουν σε αυτή.

Προσπαθούμε να έχουμε σε έλεγχο τις κολυμβητικές δεξαμενές της πόλης μας ώστε τουρίστες και ντόπιοι να μπορούν να τις απολαμβάνουν άφοβα και να απαλλαχτούν από μικροοργανισμούς που μπορούμε να προσκομίσουμε από την είσοδο μας σε αυτές.

# Η περιβαλλοντική καταστροφή που προκαλείται από την εκτεταμένη χρήση του φοινικέλαιου

## Μυρτώ Κατσούρη

Λειτουργός Ενημέρωσης του Κέντρου Πληροφόρησης Europe Direct Δήμου Λάρνακας

Το φοινικέλαιο, το οποίο εξάγεται από τον καρπό του ελαιοφοίνικα, είναι ένα φυτικό έλαιο υψηλής απόδοσης, με πολύ χαμηλό κόστος παραγωγής, το οποίο επί του παρόντος είναι το πρώτο σε κατανάλωση στον κόσμο. Αντιπροσωπεύει το 1/3 των φυτικών ελαίων που παράγονται ανά τον κόσμο, σε δεύτερη θέση μετά το σογιέλαιο.

Χρησιμοποιείται σε ποσοστό 80 % στη βιομηχανία γεωργικών προϊόντων διατροφής, ενώ το υπόλοιπο 20 % διοχετεύεται στους τομείς των καλλυντικών και των βιοκαυσίμων. Η Ινδονησία, η Μαλαισία, τα νησιά Βόρνεο και Σουμάτρα παράγουν από μόνα τους συνολικά περισσότερο από το 85 % της παγκόσμιας παραγωγής, που προορίζεται για εξαγωγή σε ποσοστό 80 %.

Αυτή η εντατική και εκθετική καλλιέργεια (οι επιφάνειες έχουν φτάσει μέχρι και να πενταπλασιαστούν σε 20 χρόνια) προκαλεί ήδη περιβαλλοντική καταστροφή και μακροπρόθεσμα θα μπορούσε κάλλιστα να προκαλέσει και υγειονομικές καταστροφές.

Περισσότερο από το 10 % (και μερικές φορές έως και το 50 % ανάλογα με τη χώρα) των τελικών προϊόντων διατροφής που αγοράζουμε περιέχουν φοινικέλαιο, με την ονομασία του ή με την ονομασία «φυτικό έλαιο», ενώ η νομοθεσία δεν υποχρεώνει τον κατασκευαστή να διασαφηνίσει ούτε τη φύση ούτε τις ποσότητες του ελαίου.

Πατατάκια, πάστα για επάλειψη, μπισκότα, δημητριακά, μαργαρίνη, σοκολατένιες μπάρες, έτοιμα φαγητά, ζύμη για τάρτες, σάλτσες, παγωτά, φρέσκα ζυμαρικά, σούπες, φρυγανιές, κ.λπ., περιέχουν φοινικέλαιο.

Η σύνθεση του φοινικέλαιου μοιάζει περισσότερο με εκείνη του ζωικού λίπους παρά με τη σύνθεση του φυτικού ελαίου. Πλούσιο σε κορεσμένα λιπαρά οξέα (48,5 %), το φοινικέλαιο ευνοεί επομένως και την ανάπτυξη καρδιοαγγειακών παθήσεων, την αύξηση του επιπέδου χοληστερόλης στο αίμα, ορισμένους τύπους καρκίνου, τον διαβήτη και άλλες χρόνιες ασθένειες.

Ερευνητές του Πανεπιστημίου του Πρίνστον απέδειξαν ότι περισσότερες από τις μισές φυτείες ελαιοφοινίκων στην Ινδονησία και τη Μαλαισία δημιουργήθηκαν σε περιοχές που καλύπτονταν προηγουμένως από παρθένο δάσος. Ο

καταναλωτής έως τώρα εν αγνοία του ενίσχυε την πρακτική της εκχέρσωσης δασικών εκτάσεων, απειλώντας είδη ζώων υπό εξαφάνιση που διαβιούν εκεί.

Σύμφωνα με νέα οδηγία της ΕΕ, το φοινικέλαιο στο εξής θα πρέπει να αναγράφεται με ακρίβεια στις ετικέτες με τα συστατικά των προϊόντων και όχι αόριστα ως φυτικό έλαιο ή λίπος.

### Πηγές:

1. Κοινοβουλευτικές ερωτήσεις: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2010-7100+0+DOC+XML+V0//EL>
2. <http://www.agroticanews.gr/agronews/kalliergies/1389-ee-to-finikeleo-tha-anagrafete-safos-stis-etiketes>



*Το Κέντρο Πληροφόρησης Europe Direct Δήμου Λάρνακας, λειτουργεί από το 2009 με φορέα υποδοχής το Δήμο Λάρνακας. Βασικός σκοπός του είναι η έγκυρη και σαφής ενημέρωση των πολιτών για θέματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος και η παροχή πληροφοριών, για την αντιμετώπιση πρακτικών θεμάτων των πολιτών, που προκύπτουν από τη δράση τους στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.*

*Μπορείτε να ενημερώνεστε και στο Facebook για τις δραστηριότητες του Κέντρου μας και για θέματα σχετικά με την ΕΕ. Επισκεφτείτε μας!!!*

*Το link είναι: <https://www.facebook.com/pages/Europe-Direct-Information-Centre-in-Larnaca>*

*Ιστοσελίδα: <http://www.eudirectlarnaca.eu>*



## Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα FIESTA: Family Intelligent Energy Saving Targeted Action



Co-funded by the Intelligent Energy Europe  
Programme of the European Union

### Χριστίνα Κουζάρη Αθανασάτου

Χημικός

FIESTA Energy Help Desk

Στην Ευρώπη, το 29% της παραγόμενης ενέργειας καταναλώνεται από τα νοικοκυριά και υπολογίζεται πως 66% αυτής της ενέργειας σπαταλιέται για θέρμανση και ψύξη των νοικοκυριών, που είναι και τα μεγαλύτερα έξοδα στις περισσότερες οικογένειες.

Το πρόγραμμα FIESTA το οποίο ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2014 και χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα **Ευφυής Ενέργεια για την Ευρώπη** (Intelligent Energy Europe), στοχεύει στην μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης κυρίως στη χρήση συστημάτων θέρμανσης και ψύξης και στην συνεπαγόμενη μείωση εκπομπών CO<sub>2</sub>. Αφορά οικογένειες με παιδιά που οι ανάγκες τους σε θέρμανση και ψύξη είναι ιδιαίτερα αυξημένες. Μέσω του προγράμματος FIESTA, τα μέλη των οικογενειών με παιδιά που θα συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, θα ενθαρρυνθούν να αλλάξουν ή/ και να βελτιώσουν τις καθημερινές τους συνήθειες ώστε να γίνουν ενεργειακά αποδοτικότερες.

Η ομάδα του FIESTA είναι μεγάλη και μετρά 19 εταιρούς από 5 Νότιες Ευρωπαϊκές χώρες (Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Βουλγαρία και Κύπρο), που δεσμεύτηκαν να υποστηρίξουν τις οικογένειες στην μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης του σπιτιού τους. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην εμπλοκή των «ευάλωτων καταναλωτών» (όπως οικογένειες με χαμηλό εισόδημα οι οποίες ζουν σε κοινωνική στέγαση και προσφυγικές συνοικίες) σε όλες τις δραστηριότητες του προγράμματος. Το πρόγραμμα προβλέπει τη συνεργασία ενός ευρέως φάσματος τοπικών φορέων και υπηρεσιών όπως σχολεία, οργανισμοί κοινωνικής στέγασης, καταναλωτές και περιβαλλοντικές οργανώσεις, έμποροι και εγκαταστάτες συστημάτων θέρμανσης και ψύξης, γραφεία ενέργειας και άλλοι, οι οποίοι θα εργαστούν για να ενημερωθούν όσο το δυνατόν περισσότεροι δημότες μας, όχι μόνο κατά τους 36 μήνες που διαρκεί το πρόγραμμα (μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2017), αλλά και με το πέρασ αυτού.

Για το συντονισμό αυτών των εργασιών και δραστηριοτήτων έχει ιδρυθεί ένα ενεργειακό γραφείο σε κάθε πόλη που συμμετέχει στο πρόγραμμα και θα βοηθήσει τις οικογένειες να βελτιώσουν τη χρήση της ενέργειας τους και να επιτύχουν πραγματικές εξοικονομήσεις ενέργειας

στο σπίτι. Στη Λάρνακα, το FIESTA Energy Help Desk στεγάζεται στον 3<sup>ο</sup> όροφο του Δημοτικού Μεγάρου. Το τοπικό ενεργειακό γραφείο είναι υπεύθυνο και για την διενέργεια ελέγχων ενεργειακής κατανάλωσης που θα πραγματοποιούνται σε νοικοκυριά τα οποία έχουν αιτηθεί υποστήριξης. Αιτήσεις μπορούν να υποβάλλονται στην ιστοσελίδα του προγράμματος ή στο τοπικό FIESTA Energy Help Desk. Οι οικογένειες που θα συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, θα συμμετάσχουν δωρεάν και σε κληρώσεις μικρών και μεγάλων ηλεκτρικών συσκευών καλής ενεργειακής κλάσης.

Στο τέλος του έργου, θα έχουν διεξαχθεί 2.100 ενεργειακοί έλεγχοι σε 14 διαφορετικές πόλεις, με εκτιμώμενη εξοικονόμηση ενέργειας ύψους 328 τόνους ισοδύναμου πετρελαίου/έτος και εκτιμώμενη μείωση στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ύψους 1.130 t CO<sub>2</sub>.

Για αιτήσεις ελέγχου ενεργειακής κατανάλωσης ή περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα <http://www.fiesta-audit.eu/el/>, να επισκεφθείτε το Γραφείο μας στον 3<sup>ο</sup> όροφο του Δημοτικού Μεγάρου ή να μας τηλεφωνήσετε στο 24816556.

Ζητήστε σήμερα να ενημερωθείτε για το πώς μπορείτε να εξοικονομήσετε ενέργεια και χρήματα στο σπίτι σας!

The poster features the FIESTA logo at the top left and the title 'Εξοικονόμηση σε Ενέργεια και Ψύξη' (Energy and Cooling Savings) in large, bold letters. Below the title is a photograph of a smiling family (mother, father, and two children). At the bottom, there are four colored boxes with icons and text: 'κατανοήστε' (understand), 'ακροφτείτε' (listen), 'ενεργήστε' (act), and 'εξοικονομήστε' (save). Below these boxes, it says 'δηλώστε συμμετοχή για τον δωρεάν ενεργειακό σας έλεγχο στο [www.fiesta-audit.eu](http://www.fiesta-audit.eu)'. At the very bottom, it says 'ή επικοινωνήστε με τα ενεργειακά μας γραφεία' (or contact our energy offices) and lists contact information for the Cyprus office: 'Λάρνακα: Δημοτικό Μέγαρο Λάρνακας, 24816556, [info@fiesta-audit.eu](mailto:info@fiesta-audit.eu)'.



## Ποιοι είμαστε

Η WEEE Ηλεκτροκύκλωση Κύπρου Λτδ, είναι το μόνο συλλογικό σύστημα στην Κύπρο για την ανάκτηση και ανακύκλωση των Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (Α.Η.Η.Ε.). Εκπροσωπεί πέραν των 350 εισαγωγέων και κατασκευαστών Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού, οι οποίοι με βάση τη νομική τους υποχρέωση χρηματοδοτούν τον οργανισμό ανάλογα με την ποσότητα και το είδος του εξοπλισμού που πωλούν στην αγορά.

## Γιατί πρέπει να ανακυκλώνω σωστά τα Ηλεκτρικά και Ηλεκτρονικά Απόβλητα

Τα απόβλητα Ηλεκτρικού/Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού κατατάσσονται στα Επικίνδυνα Απόβλητα. Οι ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές είναι σύνθετες κατασκευές και περιέχουν πολλά υλικά, αρκετά από τα οποία είναι τοξικά για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Τα υλικά από τα οποία κατασκευάζονται συνήθως είναι τα σιδηρούχα μέταλλα, το πλαστικό, το γυαλί, το αλουμίνιο και ο χαλκός, όμως σπανίως αυτά τα υλικά είναι αυτούσια και καθαρά μέσα στις συσκευές. Συνήθως είναι αναμειγμένα ή επικαλυμμένα με άλλες ουσίες, με πολύπλοκες και πολλές φορές τοξικές ουσίες. Όσο οι συσκευές είναι στο σπίτι μας ενιαίες και σε λειτουργική κατάσταση, δεν αποτελούν κίνδυνο. Όταν όμως αφεθούν ανεξέλεγκτα στο περιβάλλον ή ακόμη χειρότερα όταν κομματιαστούν ανεξέλεγκτα, τότε πολλές από τις τοξικές ουσίες διαφεύγουν εύκολα και ρυπαίνουν ανεπανόρθωτα το περιβάλλον.

## Ποιες είναι οι Ηλεκτρικές και Ηλεκτρονικές Συσκευές

<p><b>1. Μεγάλες Οικιακές Συσκευές</b></p>	
<p><b>2. Μικρές Οικιακές Συσκευές</b></p>	
<p><b>3. Εξοπλισμός Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών</b></p>	

4. Καταναλωτικά Είδη	
5. Φωτιστικά Είδη	
5α. Λαμπτήρες Εκκένωσης Αερίων	
6. Ηλεκτρικά και Ηλεκτρονικά Εργαλεία	
7. Παιχνίδια και Εξοπλισμός Ψυχαγωγίας και Αθλητισμού	
8. Ιατροτεχνολογικές Συσκευές	
9. Όργανα Παρακολούθησης και Ελέγχου	
10. Συσκευές Αυτόματης Διανομής	

### Τι μπορώ να κάνω με τις παλιές συσκευές;

• Εάν αγοράσω μια καινούργια ηλεκτρική συσκευή έχω δικαίωμα να επιστρέψω στο κατάστημα που αγόρασα τη νέα συσκευή, την παλιά, ανεξάρτητα από τη μάρκα της, χωρίς να έχω κάποια οικονομική επιβάρυνση. Οι εταιρείες που συνεργάζονται με την Ηλεκτροκύκλωση παραλαμβάνουν την παλιά σας συσκευή από το σπίτι σας κατά την παράδοση της καινούριας, είτε δωρεάν είτε με μια μικρή χρέωση.

• Εάν δεν αγοράσω καινούργια συσκευή, και πάλι μπορώ να επιστρέψω μέχρι 1 ή 2 συσκευές ανά επίσκεψη, στα καταστήματα οποιασδήποτε εταιρείας που συνεργάζεται με την Ηλεκτροκύκλωση και εφόσον η εταιρεία διαθέτει αντίστοιχου τύπου συσκευές στην αγορά.

Στους χώρους αυτών των καταστημάτων, η Ηλεκτροκύκλωση έχει τοποθετήσει παλετοκιβώτια ή απορριμματοκιβώτια τύπου hook, για την ασφαλή αποθήκευση και μεταφορά των υλικών που θα συλλεχθούν στο Κέντρο Ταξινόμησης και Αποθήκευσης της Ηλεκτροκύκλωσης, που βρίσκεται στη Βιομηχανική Περιοχή Γερίου. Από εκεί, αφού διαχωριστούν οι συσκευές σε υποκατηγορίες, προωθούνται για διαχείριση στην Κύπρο ή στο εξωτερικό, πάντα με τις ενδεδειγμένες περιβαλλοντικά μεθόδους και σε πλήρως αδειοδοτημένους διαχειριστές.



Κέντρο Ταξινόμησης και Αποθήκευσης (Κ.Τ.Α)

### Τι έχει πετύχει η Ηλεκτροκύκλωση μέχρι σήμερα

Με βάση τη νομοθεσία, πρέπει στην Κύπρο να συλλέγονται και να ανακυκλώνονται περίπου 3000 τόνοι Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού ανά έτος. Τα τελευταία 6 χρόνια που δραστηριοποιείται η Ηλεκτροκύκλωση στην Κύπρο, έχουν αναπτυχθεί σημαντικά οι υποδομές διαχείρισης των συσκευών και έχουν τύχει ορθής διαχείρισης πέραν των 8.500 τόνων συσκευών μέσω των 230 σημείων συλλογής που βρίσκονται σε όλη την Κύπρο. Σήμερα στις μονάδες διαχείρισης μας, υπάρχει η δυνατότητα ασφαλούς αποσυναρμολόγησης όλων των κατηγοριών συσκευών.

### Πώς να επικοινωνήσετε με την Ηλεκτροκύκλωση;

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Ηλεκτροκύκλωση μέσω του παγκύπριου αριθμού εξυπηρέτησης 7000 9333, μέσω του φαξ 22586001, μέσω του email: [admin@electrocyclosis.com.cy](mailto:admin@electrocyclosis.com.cy) και μέσω της ιστοσελίδας μας, στη διεύθυνση [www.electrocyclosis.com.cy](http://www.electrocyclosis.com.cy). Επίσης, για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ανακύκλωση μπορείτε να κατεβάσετε τη δωρεάν εφαρμογή 'ReCycling CY' στο κινητό ή το tablet σας.



Κάδοι συλλογής ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών

## ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ:

### Στάσιμο παραμένει το θέμα του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης στις Αλυκές

Στάσιμο παραμένει το θέμα ανέγερσης του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης στις Αλυκές Λάρνακας, το οποίο εκκρεμεί από το 2012 λόγω της οικονομικής κρίσης.

Η ανέγερση του Κέντρου (Κ.Π.Ε.) εγκρίθηκε το 1997 από το Υπουργικό Συμβούλιο στα πλαίσια του Σχεδίου Προστασίας και Διαχείρισης των Αλυκών Λάρνακας και ακόμη δεν κατέστη δυνατή η υλοποίησή του.

Η προώθηση του έργου κρίνεται αναγκαία λόγω των χιλιάδων επισκεπτών (μαθητών, φοιτητών, τουριστών, κλπ) στις Αλυκές κάθε χρόνο, οι οποίοι ζητούν ένα χώρο όπου θα ενημερώνονται και θα παίρνουν πληροφοριακό υλικό για το περιβάλλον, την ιστορία και την κοινωνική αξία της περιοχής.

Οποιαδήποτε άλλη καθυστέρηση θα είναι αδικαιολόγητη.



## Αποκατάσταση παλιού σκυβαλότοπου στη Τερσεφάνου

Πριν



Έγινε φέτος η αποκατάσταση του παλιού σκυβαλότοπου του Δήμου Λάρνακας που για περισσότερα από 30 χρόνια εξυπηρετούσε τη Λάρνακα και Κοινότητες της Επαρχίας.

Η αποκατάσταση του τοπίου έγινε κάτω από την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών με στόχο την καλύτερη αξιοποίηση – τοπιοτέχνηση του χώρου, λαμβάνοντας υπόψη και το βιοαέριο που παράγεται από τις χιλιάδες τόνους οργανικών αποβλήτων που είναι θαμμένα στο πρώην σκυβαλότοπο. Πιο κάτω παρατίθενται τρεις φωτογραφίες: του χώρου όπως διαμορφώθηκε φέτος και της πρότερης κατάστασης, όταν λειτουργούσε ο χώρος απόρριψης σκυβάλων.

Μετά



Μετά



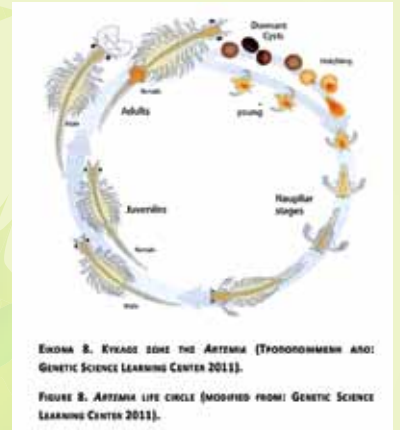


## Artemia salina - Η γαρίδα της Αλυκής μας

Γνωρίζετε ότι η μικρή γαρίδα της Αλυκής μας (*Artemia salina*) που είναι η κύρια τροφή για τα χιλιάδες φλαμίνγκο που επισκέπτονται κάθε χρόνο τον υγροβιότοπο μας κατάφερε να επιβιώσει χάρη σε μια σπάνια ιδιότητα της; Συγκεκριμένα τα θηλυκά άτομα *Artemia* μπορούν εύκολα να μεταβούν από την παραγωγή ζωντανών ναυπλίων (μικρών γαρίδων) στην απελευθέρωση κύστεων (αυγών) ως μια γρήγορη απόκριση στις μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές συνθήκες στους βιότοπους που αποικεί η *Artemia*.

Έχει παρατηρηθεί ότι σε ευνοϊκές περιβαλλοντικές συνθήκες η *Artemia* τείνει προς την ωζωτοκία ενώ σε δυσμενείς συνθήκες προς την ωτοκία. Συνήθως η *Artemia*, όταν το νερό των λιμνών αρχίζει να μειώνεται (αρχές καλοκαιριού) και όταν η αλμυρότητα ξεπεράσει ένα ορισμένο σημείο, γεννά γονιμοποιημένες κύστες (αυγά).

Οι κύστες αυτές μπορούν να επιβιώσουν σε αντίξοες συνθήκες (μέσα στο άλας και σε πολύ ψηλές θερμοκρασίες) και θα εκκολληθούν όταν η λίμνη γεμίσει πάλι με νερό με τις επόμενες βροχές.



Πηγή: «Χαρακτηρισμός και δυναμική ανοστράκων στις Αλυκές Λάρνακας», Μεταπτυχιακή Εργασία, Θέκλα Φωτίου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σχολή Θετικών Επιστημών, Τμήμα Βιολογίας. Θεσσαλονίκη 2013.

## Παραλία σκύλων

Εκατοντάδες άτομα με τους σκύλους τους επισκέφθηκαν φέτος την παραλία για λούσιμο σκύλων στην περιοχή Spyros Beach.

Ο Δήμος Λάρνακας σηματοδότησε κατάλληλα την παραλία, τοποθέτησε καλάθους σκουπιδιών και δύο χημικά αποχωρητήρια για εξυπηρέτηση του κοινού που επισκέπτεται την παραλία.



## Παρατηρητήριο πουλιών στις νότιες Αλυκές

Γνωρίζετε ότι από το παρατηρητήριο των πουλιών στις Νότιες Αλυκές (περιοχή Spyros Beach) μπορείτε να θαυμάσετε χιλιάδες πουλιά που βρίσκονται σχεδόν όλο το χρόνο στις μεγάλες δεξαμενές νερού από επεξεργασμένα λύματα;

Μπορείτε να δείτε αγριόπαπιες, αγριόχηνες, φλαμίνγκο, γλάρους και άλλα πουλιά.



## ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΚΙ ΑΥΤΑ

### Συντήρηση / ανακατασκευή ξύλινων γεφυρών

Μέσα στα πλαίσια του προγράμματος «Έργα και δράσεις για τις Αλυκές Λάρνακας 2014-2015» που χρηματοδοτήθηκε από το Τμήμα Περιβάλλοντος και σε συνεργασία με το Τμήμα Δασών έγινε φέτος ανακατασκευή της γέφυρας που βρίσκεται στο μονοπάτι της φύσης παρά το γήπεδο του ΑΣΙΛ. Επίσης συντηρήθηκε και η ξύλινη γέφυρα που βρίσκεται δίπλα από τις αρχαίες Καμάρες.



### Πρασίνισε η νέα λεωφόρος Γεωργίου Χριστοδουλίδη

Η δεντροφύτευση της νέας λεωφόρου Γεωργίου Χριστοδουλίδη και του νέου κυκλικού κόμβου (πλησίον νέου Γ.Σ.Ζ.) βελτίωσε σημαντικά την εικόνα και την αισθητική της περιοχής.



### Περπατήστε στη φύση

Ξεφύγετε από το άγχος και τη ρουτίνα της καθημερινότητας με μια επίσκεψή σας στην Αλυκή Λάρνακας που βρίσκεται μόνο μερικές εκατοντάδες μέτρα από το κέντρο της πόλης μας.

Αυτή η εποχή προσφέρεται ιδιαίτερα αφού η λίμνη γέμισε με νερό και χιλιάδες φλαμίνγκο και άλλα υδρόβια πουλιά βρίσκονται εκεί. Επίσης το έδαφος πρασίνισε και τα αγριολούλουδα άρχισαν δειλά - δειλά να ξεπροβάλουν. Εφοδιαστείτε με το σάντουιτς σας και μια φιάλη με νερό και περπατήστε στο μονοπάτι της φύσης, ξεκινώντας είτε από τις Καμάρες είτε από την περιοχή του πάρκου της ΕΛΔΥΚ. Δώστε στον εαυτό σας και στα αγαπημένα σας πρόσωπα την ευκαιρία να ξεφύγουν λίγο από τις σκοτούρες της ζωής και να απολαύσουν τις ομορφιές του βιότοπου μας, συνδυάζοντας το περπάτημα με την παρατήρηση του τοπίου.

Τα φλαμίνγκο κάτι ξέρουν που επιστρέφουν κάθε χρόνο εκεί, εσείς;



## Πρόγραμμα Μείωσης Δημοτικών Στερεών Αποβλήτων Παραλιακών Ξενοδοχειακών Μονάδων και Πλησίον Συναφών Χώρων Παραγωγής Αποβλήτων

Μέσα στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα προωθείται μέσω του Τμήματος Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος το πρόγραμμα μείωσης Δημοτικών αποβλήτων σε υποστατικά παραλιακών περιοχών.

Ο Δήμος Λάρνακας συμμετέχει στο πιο πάνω πρόγραμμα εντάσσοντας τις περιοχές των Φοινικούδων, Πιαλέ Πασιά, Λεωφόρου Τάσου Μητσόπουλου και ακτής Μακένζυ.

Το πρόγραμμα βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης των προσφορών.

Το σχέδιο για τη Λάρνακα περιλαμβάνει την τοποθέτηση 64 υπόγειων κάδων για συλλογή σκυβάλων, ανακυκλώσιμων και οργανικών υλικών, 19 συμπιεστών (compactor), 25 μικρών συμπιεστών χαρτιού (balers), μίας εγγυοδοτικής μηχανής ανακυκλώσιμων υλικών και την αγορά μηχανής

θρυμματισμού κλαδεμάτων, 2 απορριματοφόρων οχημάτων με γερανό, όχημα με υδραυλικό ανυψωτικό γάντζο και μικρό φορτηγό (4x2).

Το όλο έργο αναμένεται να αυξήσει τις ποσότητες των υλικών που οδηγούνται για ανακύκλωση με ταυτόχρονη μείωση των αποβλήτων που καταλήγουν στο ΧΥΤΥ Κόσιης. Πέραν του οικονομικού οφέλους προς το Δήμο μας, αξιοσημείωτο είναι το περιβαλλοντικό όφελος και η αισθητική αναβάθμιση που θα επιφέρει η εφαρμογή του καινοτόμου αυτού προγράμματος στη Λάρνακα.



## Απαράδεκτη η κατάσταση στο πρώην κέντρο AL-HALILI στην περιοχή Τεκκέ

Η εικόνα που παρουσιάζει σήμερα το πρώην εστιατόριο AL-HALILI είναι απαράδεκτη και ντροπή για την πόλη μας, αφού κατάντησε καταφύγιο των αδέσποτων γάτων της περιοχής. Το πρώην εστιατόριο είναι τουρκοκυπριακής ιδιοκτησίας και βρίσκεται κάτω από τη διαχείριση του Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών. Πρέπει το γρηγορότερο να ανακαινιστεί το υποστατικό και να λειτουργήσει ως χώρος εξυπηρέτησης (π.χ. καφετέρια) των χιλιάδων επισκεπτών του τεμένους Hala Sultan, αλλά και του υγροβιότοπου της Αλυκής.



